БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 33 (8870) | 1959 оной февралиин 14, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Һунгалтын үдэр—мартын нэгэниие ажалай шэнэ амжалтаар угтая!

Этигэмжэтэ нюур

Манай орон дотор социализм гүйсэд, эсэлэн байгуулагдаа гэжэ тэмдэглээд, түрэл Коммунистическэ партиимнай түүхэтэ XXI съезд коммунизм байгуулха асари ехэ зорилгонуудые табиба. Олон үндэһэ яһатанай, үнэр баян Эхэ оронойнгоо арадуудтай хамта коммунизмын зүг һайхан замаар шууд түргэн урагшалжа ябаһан Россин Федерациин, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад мартын 1-дэ засаг түрынгөө дээдын газарнуудые — РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые һунгахаяа баяр баясхалантайгаар бэлэдхэжэ байна. Депутадаар һунгагдаха кандидадууд хаа хаанагүй дэбжүүлэгдээд, бүридхэлдэ абтажа, мүнөө бүхы һунгагшад этигэл найдабаряа үзүүлхэ хүнүүдэйнгээ намтартай, ажал хүдэлмэри болон нийтэ-политическэ ажал ябуулгатайнь танилсана. Һунгагшадые кандидадуудтайнь үргэнөөр танилсуулха шухала хүдэлмэридэ партийна организацинуудай олоһон хэдэн мянгаад агитатор, хэблэл болон радио хабаадалсана.

Депутадта кандидадуудай түлөө ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ этигэмжэтэ нюурнууд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Ямар хүнэй түлөө дуугаа үгэхэмнайб, гүрэн түрын хэрэг хүтэлэлсэхынь тулада этигэл найдабаряа үзүүлхэмнайб гэжэ һунгагша бүхэндэ һайнаар ойлгуулха, өөртэнь даалгагдаһан кандидадай түлөө ойлгууламжын хүдэлмэри эмхитэй һайнаар ябуулха гээшэ этигэмжэтэ нюурай арюун уялгань болоно.

Этигэмжэтэ нюурнууд нютаг нютагта агитаторнуудтай хамта һунгагшадтай хөөрэлдөө хэжэ, депутадаар һунгахаяа байһан хүнэйнгөө намтар тухай, юу хэжэ, ямараар ажаллажа, олониитын ямар хүдэлмэридэ хабаадалсажа байдаг тухайнь һайнаар, ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэхэ ёһотой.

Засаг түрынгөө дээдын газарта эльгээлэн һунгаха гэжэ байһан хүнүүдэйнгээ түлөө ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр, урма зоригтойгоор түгэлдэрөөр ябуулжа байһан этигэмжэтэ нюурнууд олон. Жэшээлхэдэ, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат В. Г. Шульгинай этигэмжэтэ нюураар Баргажанай аймагай Петропавловск тосхондо һунгагдаһан Валентин Федорович Лысов ямар хүнэй түлөө, яагаад алдаршаһан, зон нүхэдэйнгөө дунда юундэ хүндэтэй болоһон хүнэй түлөө дуугаа үгэхэмнайб гэжэ нютагайнгаа һунгагшадта саг үргэлжэ хөөрэжэ, үнэхөөр гүрэн түрын хэрэгые хүтэлэлсэжэ шадаха, бэлдэхаар, хүн гэжэ зондо ойлгуулжа байдаг. Мүн энэ аймагай Ёнхорой һунгуулиин округто нүхэр Шульгинай этигэмжэтэ нюураар һунгагдаһан нүхэр Н. Н. Шишмарев зоной дунда кандидадай түлөө ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэнэ. Һаяын үдэрнүүдтэ эндэхи һунгагшад депутадта кандидат нүхэр Шульгинтаяа уулзахань.

Улан-Удын Октябрьска райондо этигэмжэтэ нюурнууд нүхэд Кацупало, Гыргенова гэгшэд, Сэлэнгын аймагта нүхэр Сарапулов, Третьяков гэгшэд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Д. Ц. Цыремпилоной, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд Е. М. Никифоровагай, М. А. Шакирзановай, Г. Б. Бальжиевагай түлөө ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулжа, эртээнһээ һайнаар бэлэдхээд, депутадта кандидадуудые һунгагшадтайнь уулзуулдаг байна.

Эдэ нүхэд кандидадууд тухай зондо хөөрэхэдөө, хэзээ, хаана түрэһыень, ямар хүдэлмэридэ, ямар тушаалнуудта ажаллаһыень, ямар орден хайра, магтаалнуудта хүртэһыень дурдаад дүүрэдэг бэшэ, хүнүүдэй ямар абари зантай байһанһаань эхилээд, яахадаа зон нүхэдтөө хүндэтэй болоһондонь хүрэтэр үнэншэмэ зохидоор, һонирхолтойгоор хөөрэдэг, үнэхөөр зоной түлөөлэгшэ боложо, засаг түрын дээдэ газарта эльгээгдэмээр хүн гэжэ һунгагшадта ойлгуулдаг юм.

Мүнөө депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн хүнүүд хаа хаанагүй һунгагшадтаяа уулзажа байна. Иимэ уулзалганууд тон эдэбхитэйгээр, олон зоной хабаадалгатайгаар үнгэрнэ. Уулзалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр, олон зоной хабаадалгатайгаар эмхидхэхэһээ гадна, этигэмжэтэ нюур тэндэ өөрөө үгэ хэлэжэ, депутадта кандидадые һунгагшадтайнь нюураарнь танилсуулха, дэбжүүлэгдэһэн кандидат тухай тодо һайнаар хөөрэжэ үгэхэ, һунгагшадай һанаһанаа хэлэхэ арга олгохо, юрэнхыдөө энэ уулзалгые эмхитэйгээр, политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ уялгатай.

Бүхы этигэмжэтэ нюурнуудай, агитаторнуудай шухала зорилго юуб гэхэдэ, үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха асари ехэ түсэбэй табигдаад байһан мүнөө сагта РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй депутадаар һунгагдахаяа байһан эдэ кандидадууд үнэхөөрөө гүрэн түрын хэрэгые хүтэлэлсэжэ шадаха, парти, правительствын, бүхы совет арадай урдаа табижа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлгые эмхидхэхэ хүнүүд гэжэ бүхы зондо һайнаар ойлгуулха, ажалшадай урма зоригые улам бадаруулха хэрэгтэй.

Хүндэтэйшье, харюусалгатайшье уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь этигэмжэтэ нюурнуудта партийна, комсомолой, профсоюзай организацинууд али бүхы аргаараа туһалха зэргэтэй. Һунгуулиин участогуудта суг ажаллажа байһан этигэмжэтэ нюурнууд, агитаторнууд, пропагандистнууд нягта барисаатайгаар, бэе бэедээ туһалалсажа байгаад хүдэлмэрээ ябуулха ёһотой.

Н. С. Хрущев Рязаньда ерэбэ

РЯЗАНЬ, февралиин 12. (ТАСС). Рязаниин областьда Ленинэй орден барюулагдахаяа байһантай дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев мүнөөдэр эндэ ерээ. КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр В. П. Мыларщиков Н. С. Хрущевтой хамта эндэ ерэлсээ.

Городой олон мянган ажалшад, дүтэ шадарай хүдөө ажахын артелиин гэшүүд, областиин болон городой партийна, советскэ, нийтын организацинуудай түлөөлэгшэд айлшадые халуунаар угтаа. Областиин солото хүнүүд—Рыбновскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ В. С. Говорушкин, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн П. Н. Коврова, К. К. Петухова болон бусад ородой урданай ёһоор нүхэр Н. С. Хрущевто хилээмэ-дабһа бариба.

Нүхэр Н. С. Хрущев станок бүтээдэг Рязаниин заводто ерэжэ хараба. Энэ завод автомобиль, трактор бүтээлгын болон промышленностиин бусад һалбаринуудта хэрэглэгдэдэг орёо оньһон станогуудые бүтээн гаргадаг шэнэ ехэ предприяти юм. Энэ заводой бүтээн гаргаһан продукци мүн хариин олон гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг байна.

Н. С. Хрущев заводой цехүүдээр ябажа, ажал, һуралсал, ажабайдал тухайнь хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө. Һүүлээрнь заводой цехүүдэй нэгэн соо олон мянган зоной хабаадалгатай митинг боложо, нүхэр Хрущев суглараашадта халуунаар угтагдан үгэ хэлээ. Н. С. Хрущевой үгэ хэлэжэ байхада нэгэнтэ бэшэ альга ташалга болоо. Заводой коллективтэ хүдэлмэридөө амжалта туйлахыень нүхэр Н. С. Хрущев хүсөө.

Удаань Н. С. Хрущев Рыбновскэ районой «Россия» гэжэ колхоздо ошоо. Колхознигууд айлшаниие халуунаар угтажа, хилээмэ-дабһа бариа. Нүхэр Хрущев колхозой ажахын барилгануудые, малшадай улаан булан хараад, колхозой моришон С. П. Козловой гэртэ ороо. Н. С. Хрущев болон колхознигуудай хоорондо нэгэнтэ бэшэ хани ёһоной хөөрэлдөөн болоһон байна.

Культурын байшангай уужам ехэ зал соо айлшантай колхознигуудай уулзалга болоо. Артелиин правлениин түрүүлэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй депутат И. П. Назаров ажахы тухайгаа, ерээдүйнгөө хараа түсэб тухай хөөрэжэ үгэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахымнай эрид хүгжэжэ, һү, мяха, овощь, үрэ жэмэс гүрэндэ ехээр худалдадаг болообди, колхознигуудаймнай бүлэнэр баян дэлгэр байдалтай болоо гэжэ тэрэ мэдээсээ.

Залуу колхознигууд В. Котягина, Е. Чернова гэгшэд хүдөөгэй залуушуулай ажабайдал болон хүдэлмэри тухай, дунда һургуули дүүргэһэн 50 хүбүүд, басагадай фермэнүүд дээрэ ажаллажа байдаг тухай хөөрэжэ үгөө.

Уулзалга дээрэ нүхэр Н. С. Хрущев колхознигуудта нийтынгээ ажахые һайжаруулха талаар хэдэ хэдэн зүбшэл үгөөд, мал ажалай продукт абалгые дээшэлүүлхэ талаар ехэ уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ амжалта туйлахыень, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхыень колхознигуудта хүсэбэ. Удаань колхозой Культурын байшан соо колхозой уранһайханай бүлгэм концерт табяа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, Улан-Удын депогой паровозой машинист Степан Николаевич Петров (баруун гарһаа) уулзалга дээрэ һунгагшадтай хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Эхэ оронойнгоо улам хүгжэн һалбархын түлөө

Гоё һайхан уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэһэн Улан-Удын түмэр замайхидай клуб. Эндэ һунгуулиин Улан-Удын 744-дэхи, Железнодорожно, Горьковско, Красноармейскэ, Пушкинска округуудай һунгагшад олоороо сугларжа депутадта кандидадуудтаяа уулзаба.

— Бидэнэр мүнөөдэр РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадта кандидадаар манай округуудһаа дэбжүүлэгдэһэн нүхэдтэеэ уулзахаяа, өөһэдынгөө захяа заабаринуудые хэлэхэеэ сугларба гээшэбди,—гэжэ тус клубай агитпунктые даагша нүхэр Кирюхин мэдээсээд, суглаагаа нээбэ.

Һунгуулиин Улан-Удын 744-дэхи округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Доржи Цыремпилович Цыремпилоной этигэмжэтэ нюур нүхэр Вершинин эгээн түрүүлэн үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Вершинин Федерациин дээдэ органой депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн манай республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилоной ажабайдал, ажал ябуулгатайнь сугларагшадые танилсуулаад, байгша оной мартын нэгэндэ бултадаа нэгэн хүн шэнгеэр ерэжэ, дуугаа үгэхые уряалаа.

Нүхэр Д. Ц. Цыремпилон һунгагшадтаа халуунаар угтагдан үгэ хэлээ.

— Һунгуулиин 11-дэхи Горьковско округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Улан-Удын паровозно депогой машинист Степан Николаевич Петров 15 наһатайһаа транспорт дээрэ ажаллажа эхилһэн юм,— гэжэ үгэ хэлэһэн этигэмжэтэ нюур нүхэр Дудкин мэдээсэнэ.

Степан Николаевич хаана, ямаршье даабари дүүргэхэдээ хэһэн, бүтээһэн ажалаа һайн шанартайгаар, болзор соонь дүүргэхые оролдодог хүн. Тиимэһээ бидэнэр нүхэр Петровые республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ, өөһэдынгөө этигэл найдабариие үзүүлһэн байгаабди,— гэжэ үгэ хэлэһэн һунгагшад мэдүүлээ.

Һүүлээрнь һунгуулиин Пушкинска округһоо манай республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Петр Ефимович Ножкин үгэ хэлээ.

Нүхэр Ножкин долоон жэлэй үедэ республика дотороо ямар ехэ барилгын, мал ажалай продуктнуудай абтаха байһан тушаа һунгагшадтаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэһэн байна.

— Республикымнай дээдэ органой депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэгшэдэй дунда түмэр замай Улан-Удын отделениин начальник Валериан Владимирович Рыбинскиин нэрэ бии, — гэжэ этигэмжэтэ нюур нүхэр Соломенный хэлэбэ.—Нүхэр Рыбинский 1934 ондо Зүүн-Урда зүгэй районой түмэр харгы дээрэ ажаллахаар өөрынгөө дураар ерэһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо манай республикада ажаллажа байнхай.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Эрдэн Раднаевич Раднаев тухай нүхэр Ананьена үгэ хэлээ:

—Нүхэд һунгагшад, байгша оной мартын 1-дэ нэгэ хүн шэнгеэр бултадаа ерэжэ, арадтаа үнэн сэхээр алба хэдэг нүхэрэйнгөө түлөө дуугаа үгэхыетнай уряалнаб.

Мүнөө нүхэр Раднаев республикын Элүүрые хамгаалгын министерстводэ главна хирургээр ажаллаха зуураа, хаанашье, ямаршье сагта дары түргэн медицинскэ туһаламжа үзүүлдэг юм.

Удаань депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэд С. Н. Петров, В. В. Рыбинский, Э. Р. Раднаев гэгшэд һунгагшадай үзүүлһэн иимэ ехэ этигэл найдабариинь түлөө баясхалан хүргөөд, Эхэ оронойнгоо улам саашаа һалбаран мандахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Баясхалан хүргэнэбди

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Аймагай бүхы ажалшад партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые һайшаан дэмжэжэ, хаа хаанагүй митингнүүдые эмхидхэнэ.

Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо олон зоной хабаадалгатай митингын болоходо тэндэ олон тоото колхознигууд үгэ хэлээ.

— Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ парти, правительствын зүгһөө туйлай ехэ анхарал хандуулагдадаг болоһоной ашаар манай ажабайдал үдэр ерэхэ бүри һайжаржа байна. Хэрбээ урдань ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые гараар бүтээдэг байгаа һаа, мүнөө орёо оньһон машинануудай хүсөөр бүтээнэбди. Колхозно таряашадта иимэ ехэ анхарал хандуулжа байһанайнь түлөө парти, правительстводаа баясхалан хүргэнэбди,— гэжэ колхозой гэшүүн нүхэр Черепанов мэдүүлбэ.

Комплексно бригадын бригадир нүхэр Баландин митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлээ:

— Манай колхозой гэшүүд партиин XXI съездын материалнуудые угаа ехээр һонирхон шудалжа байна. Энэ долоон жэлэй үнгэрөөд байхада манай аймагай колхозууд ороной бүхы колхозуудтал адли бүри баян шадалтай болохо юм. Партиин ЦК-гэй 1953 оной сентябрьда болоһон Пленумһээ хойшо манай колхозой олзо доход нилээд дээшэлээ. Саашадаа олзо доходоо улам ехэ болгохын, Эхэ орондоо хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр үгэхын түлөө тэмсэхэбди.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн бусадшье хүнүүд партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө оролдосотой һайнаар ажаллаха хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлээ.

И. Капустин.

Ажалшадай эдэбхи дээшэлнэ

Кяхтын аймагай ажалшад КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл болон съездын шиидхэбэринүүдтэй һонирхолтойгоор танилсана. Мүнөө аймагай колхоз, предприяти болон эмхи зургаануудаар съездын хүдэлмэриин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан суглаан, митингнүүд боложо үнгэрөө.

Суглаанда хабаадагшад манай орондо коммунизм байгуулха тушаа түрэл партиингаа хараалһан агууехэ түсэб бүрин һайшаажа, тэрэниие бэелүүлэлсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлбэд.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Банзаракцаева иигэжэ хэлээ:

— Түрэл партиингаа хараалһан агууехэ түсэбые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын тулада оролдосотойгоор ажаллахабди. Съездын тогтоолнуудта харюу болгон харадаг хонидоо тобир тарганаар, үхэл гарзагүйгөөр үбэлжэлүүлхэб.

Н. Павлов.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр П. П. Беняшые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

«Главлегсбыдэй» республиканска конторын эрхилэгшэ нүхэр П. П. Беняшын жара наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республика дотор гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай газарнуудта олон жэлдэ һайнаар хүдэлһыень тэмдэглэжэ, нүхэр **Петр Павлович Беняшые** Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1959 оной февралиин 10.

Долоон жэлэй түсэб—зургаан жэлдэ

Москвагай автозаводойхид КПСС-эй түүхэтэ XXI съездын хүдэлмэриин хойноһоо ехэ анхаралтайгаар шагнажа байгаа. Мүнөө съездын хүдэлмэрээ дүүргээд, арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб батадан абаад байхада Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой залуушуул түрүүшээ нэгэ һайшаалтай патриотическа үүсхэл гаргаба. Нина Садовскаягай хүтэлбэрилдэг стерженцигүүдэй бригада февралиин 5-да шэнэ уялга абаба. Бригадын гэшүүд долоон жэлэйнгээ түсэб зургаан жэлдэ, тиихэдэ түрүүшын жэлэйнгээ түсэб Агуухэ Октябриин 42-дохи жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ шиидээ.

Нина Садовскаягай бригадынхид манай үүсхэлые дэмжыт гэжэ заводойнгоо залуу хүдэлмэришэдтэ хандаба. Энэ уряалынь Нина Золотовагай коммунистическэ ажалай бригадынхид нэн түрүүн дэмжэжэ, долоон жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсобо.

(ТАСС).

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

КПСС-эй XXI СЪЕЗДЫН РЕЗОЛЮЦИТАЙ БРОШЮРА

Политическэ литературын гүрэнэй хэблэл «1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай» нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл тушаа «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съездын резолюци» гэһэн брошюра олон хэһэгээр хэблэн гаргаба.

Брошюрада мүн КПСС-эй ээлжээтэ XXII съезд зарлаха тухай съездын тогтоол хэблэгдэнэ.

НЕФТЬ, ГАЗАЙ БАЯЛИГ ОЛДОБО

АШХАБАД. Туркмениин ССР-тэ нефть, газаар баян газар бэдэрэлгэ үргэнөөр ябуулагдана. Геологууд болон нефтянигуудай хамтын оролдолгоор Окаремэдэ нефть, газ хоёр ехэ хүсэтэйгээр сорьёлон гараба. Уридшалан тооложо үзэхэдэ, энэ хадаа Туркменидэ нефть, газаар тон баян газар болоно. Үрэмдэһэн скважинаһаань суудхэ соо 100 тонно нефть, 200 мянган кубометр газ гарана.

ФРУНЗЕ ТУХАЙ ДУРАСХААЛНУУДАЙ СУГЛУУЛБАРИ.

ШУЯ. (Ивановска область). М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ музей Михаил Васильевич Фрунзе тухай материалнуудай суглуулбари хэблэн гаргаба. Тус суглуулбарида М. В. Фрунзетэй сугтаа ажаллаһан, һайн таниха нүхэд О. А. Варенцовагай, Д. А. Фурмановай, В. В. Куйбышевай, уранзохёолшо И. А. Козловой, үнинэй большевик И. Д. Гусевай болон бусадай дурасхаалнууд ороно. Дурасхаалнуудай олонхинь түрүүшынхеэ хэблэгдэбэ.

КОЛХОЗОЙ КИНОСТУДИ

МАХАРАДЗЕ. (Грузиин ССР). Махарадзевскэ районой Лихаури тосхоной колхозой культурын байшанда «Манай тосхон» гэжэ документальна фильм харуулагдаба. Энэ киноочерк соо грузин тосхоной экономическа, культурна ургалтань харуулагдана. Культурын байшангай директор Н. Сургуладзе, дунда һургуулиин багша М. Цецхладзе, колхознигууд Н. Горделадзе, Г. Чачанидзе, Г. Салуквадзе болон бусад энэ фильм зохёон табиһан байна.

«Манай тосхон» гэжэ колхозой киностудиин табиһан фильм кинодо дуратайшуулай зохёоһон кинофильмнуудай Москвада болохо бүхэсоюзна фестивальда харуулагдаха юм.

Мүнөө Лихауриин колхознигууд район соогоо культурно-ажаһуудалай барилгын түсэбэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһаниие харуулһан фильм хаража байна.

ХАРА МЕТАЛЛУРГИИН ШУХАЛА БАРИЛГА

ЛИПЕЦК. Эндэхи металлургическа завод 1959—1965 онуудта ехээр үргэдхэгдэхэ юм. Мүнөө энэ предприяти шэнээр тооной бодхоогдожо байна.

КПСС-эй XXI съездын нээгдэхын урдахана электрын хүсөөр булад хайлуулха цехын түрүүшын ээлжээн ашаглалгада үгтэһэн байгаа. Мүнөө хүйтэн аргаар прокат гаргаха томо цехын барилга түлэг дундаа ябажа байна. Тус цехын проект металлургическа үйлэдбэридэ хэрэглэгдэдэг һүүлшын түрүү арга метод, туйлалтануудай ёһоор зохёогдоһон байна. Эндэхи гол хүдэлмэри оньһожоруулагданхай байха юм.

Партиин съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон барилгашад, металлургнууд түрүүшын ээлжээнэй барилгануудые ойрын сагта ашаглалгада үгэхын түлөө оролдожо байна.

ШЭНЭ ЗАВОДУУД БАРИГДАНА

КАБАРДИНО - БАЛКАРИ. Эндэхи экономическа райондо промышленностиин шэнэ һалбари болохо—электротехническэ промышленность байгуулагдажа эхилээ. Тырны-Аузе городто бага вольтын аппаратура бүтээхэ, Майска гэжэ тосхондо рентгенэй аппаратура бүтээхэ заводуудай барилга түлэг дундаа ябажа байна. КПСС-эй XXI съездын боложо байһан үедэ Прохладный гэжэ городто кабельна заводой барилга эхилэгдээ.

СВЕРДЛОВСК. Уралда өөхэ-тоһоной эгээн томо комбинадай түрүүшын ээлжээн эндэ ашаглалгада үгтэбэ. Маргарин гаргадаг бүлэг цехүүд түрүүшын 70 тонно продукци үгэбэ. Тус комбинат маргаринһаа гадна туалетнэ болон юрын мылэ, юумэ угаахада хэрэглэгдэдэг порошок үйлэдбэрилхэ юм.

(ТАСС).

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта нэгэн хүн шэнгеэр бултадаа дуугаа үгэе!

Арадай кандидадуу д

А. И. Попов, КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой нэгэдэхи секретарь.

Л. К. Врублевская, Иволгын аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

А. В. Давыдов, Бурядай совнархозой түрүүлэгшэ.

В. Р. Боянова, Бурядай АССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр.

К. Л. Барьядаев, КПСС-эй Зэдын айкомой нэгэдэхи секретарь.

К. Т. Барабанов, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй эмхидхалай-инструкторска таһагые даагша.

Шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ

Бичурын аймагай XIX партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд, заһабарилгын-техническэ станциин хүдэлмэрилэгшэд болон албан хаагшад, дунда һургуулиин багшанар һунгадтын урда тээхи суглаануудай дээрэ Партизанска № 43 һунгуулиин округһоо Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Прокопий Савельевич Афанасьевые дэбжүүлээ.

Нүхэр Афанасьев Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлһэн, ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулжа ябагшадай нэгэн юм. Прокопий Савельевич дайнда гү, али һургуулида, комсомолдо гү, али колхозой ажалда ябахадаа—партиингаа табиһан лэ газарта—Эхэ оронойнгоо урда үнэн сэхээр алба хэжэ, оюун

бэлиг, онол шадабаряа ходо харуулдаг. Тиимэл хадаа арад зоноойнгоо этигэл найдабарида хүртэжэ, засаг түрын дээдэ зургаанда дэбжүүлэгдээ гээшэ.

Прокопий Савельевич 1922 ондо Бичурае тосхоной дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. Эсэгын түрбан хүбүүн, хоёр басаганай эгээл отхон байһан Прокопий дунда һургуули дүүргэжэрээ, 1941 ондо Советскэ Армиин албанда мордоо бэлэй. Уданшьегүй Барнаулай хотодохи офицерэй училищи дүүргээд, 1942 оной август соо Сталинградай фронт эльгээгдэһэн байгаа. Тэндэһээ алдарта сэрэгшэдтэеэ хамта, дайшалхы замаа эхилээд, илалтын тугые рейхстаг дээрэ хиидхүүлтэр, шэрүүн шанга байлдаан соогуур шэн зоригтойгоор тэмсэжэ гараа.

Агуухэ тулалдаанай илалта түгэлдэрөөр дүүрэхэдэ армиһаа табигдаад, 1946 ондо түрэл нютагаа бусажа, аймгүйсэдкомой түсэблэлгын таһагые даагшаар ажаллаба. Арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоожо, саашадаһаа хүгжөөхэ шэнэ табан жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэжэ эхилхэдэ, Прокопий Савельевич ВЛКСМ-эй айкомой секретаряар һунгагдаа һэн. Энэ тушаалда гурбан жэл таһалгаряагүй хүдэлмэрилхэдөө, шадабаритай бэрхэ эмхидхэлшэ, ажахын асуудалнуудые һайн мэдэдэг, үүсхэлтэй хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Ажал хүдэлмэридөө оролдолго, эдэбхи, үүсхэл гаргадаг, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, ажалай журам эбдэгшэдтэй эрид тэмсэхэ гэжэ оролдодог һэн. Зүгөөр Прокопий Савельевичын ажал-ябуулга гансахан энээгээр дүүрэдэггүй байгаа. Арад зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ходо ябуулжа, олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, үргэ нииитэ колхозниигуудай, механизаторнуудай дунда эхэ хүдэлмэри ябуулаа. Тэрээниинь парти, правительство үндэрөөр сэгнэжэ, 1948 ондо Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа. Удаа тээнь Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Хүндэлэлэй грамотануудта хүртэһэн байна.

1949 онһоо 1951 он хүрэтэр Эрхүүгэй партийна һургуулида һуража дүүргэһэн байгаа. Тэндэһээ ерэмсээрнь Бичурын коммунистнууд нүхэр Афанасьевые КПСС-эй айкомой секретаряар һунгаа бэлэй. Одоошье шиндхэжэ асуудалнууд, бэелүүлэгдэхэ хэрэгүүд олошорбо. Заримдаа абиртаха адахашье, хүхихэ баярлахашье ушар тохёолдодог байгаа.

Прокопий Савельевич сусаршагүй зоригтой хүнүүдэй нэгэн тулада юумэ хэжэ захалбал, тэрэнэйнгээ «һүүлые» бажуугүй табидаггүй, эрид шиидэнги, зориһондоо заатагүй хүрэдэг зантай юм. Эгээл тиимэ дээрэһээ 1954 ондо һугуулшан һарын эхэер XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо гэр бүлэнэрөөрөө зөөжэ ерээ һэн. Уданшьегүй колхозой тоосоото-һунгалтын суглаан болоно, Прокопий Савельевич түрүүлэгшөөр һунгагдаа бэлэй. Ингэжэ нүхэр Афанасьев партиин эльгээһэн шэнэ хүдэлмэридөө шармайн оробо.

Шэнэ түрүүлэгшэ түбхын түрүүндэ правлениин гэшүүд, бригадирнуудые, фермэ, гүүртэ даагшанарые шэлэн олоно, залхуу лодырь зарималшуулые болиуулжа, эрхэ зоригтой, эдэбхи үүсхэлтэй хүнүүдые дэбжүүлһэн юм. Юундэб гэхэдэ, эдэнэрэй хүдэлмэриһөө ажахын ажал амжалта нилээд дулдыдадаг бшуу. Ажалай эмхидхэл һайжаруулха, түлөөһэнэй талаар урмашуулха зорилготой хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ. Тиихэтэй хамта, улад зоноойнгоо зориг бадаруулжа, гүрэнэйнгөө түһаламжые зүбөөр хэрэглэжэ шадаһан байна. Колхозойнгоо партийна организацитай, эдэбхитэдтэй зүбшэжэ, артелиин гээгдэлэй шалтагаание элирүүлбэ. Ажалай эмхидхэл муу, айлнууд олоншье һаа, ажаллаха зон үсөөн байгаа. Мал ажалһаа абтаха продукт, артельдэ орохо олзо доход багаа—юрэдөөл 600 мянган түхэриг болодог байба. 1953—1954 онуудта эрэ колхоз үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ 400—450 литр һү һаахан, гүрэндэ тоһо, мяха, таряа тушааха түсэбүүдээ хахадлаашьегүй байха. Ажалай эмхидхэлэй, жааг журамай һула дээрэһээ малай тэжээл багаар абтадаг, тарилга, хураалгын хүдэлмэри ходо таһалдадаг байһан юм. Эдэ бүгэдын эсэстэ колхозой түсэбүүд, хэниишые өөрэгүй ажалта үдэр бүридөө 20—30 мүнгэ, 200—600 грамм ороохо абадаг һэн.

Иимэ гээгдэлдэ орoһон ажахые хүрэһөөр «хүл дээрэнь гаргаха» гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ байгаа. Тингэбэшье шэнэ түрүүлэгшэ хормойгоо шуужа, хамсыгаа шаман ажалладаг гэшүүдтэе түшэглэн, тэдэ бэрхэшээлнүүдые дабажа, хүгжэлтын замда ороо. Урдань аймаг соогоо гээгдэжэ ябаһан энэ колхоз мүнөө түрүүшүүлэй зэргэдэ дэбжэнхэй. Үнгэрэгшэ 1958 ондо 2 миллион шахуу түхэригэй олзо доход оруулаа.

Эндэхи колхознигууд шэнэ түрүүлэгшэдэ дуратай, тэрээнээ ехээр хүндэлдэг болонхой. Прокопий Савельевич ябаһан лэ газартаа улад зоноор хөөрэлдэжэ, ажал хүдэлмэри тухай һониродхо, хэндэ, ямар туһаламжын хэрэгтэйе элирүүлдэг.

Номгон дарую зантай, үлүү үгэгүй энэ нүхэрэй саашадаашье хүндэтэй, харюусалгатай тушаалдаа амжалта туйлахань лабтай. Тиимэл хадаа П. С. Афанасьев засаг түрынгөө дээдэ зургаанда һунгагдажа, ажалшадай этигэл найдабари харюулжа шадахань дамжаггүй.

И. Очорон.

Совхозой директор

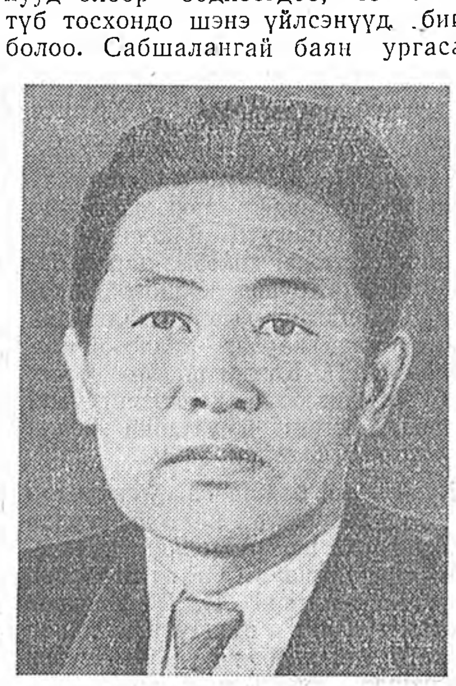
1957 оной хабар. Шэбэртэ, Бодонгууд нютагай «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ томо колхозуудай һуури дээрэ хонинной шэнэ совхоз эмхидхэгдээ һэн. Тэрэнэй директорээр «Коммунизм» колхоздо түрүүлэгшээр хүдэлжэ байһан Балдан Будатаровичые Юмсунов томилогдоһон юм.

Һая тогтоһон совхозой байдал бирагүйхэн байгаа. Адуу малайнь ашаг шэмэ тон бага. Үнеэн бүриһөө жэлдээ арайхан 800—900 литр һүн һаагдадаг, хонин бүриһөө 1,5—2 килограмм нооһон хайшалагдадаг, үбһэ тэжээлээр саг үргэлжэ дуталдадаг, ажалай журам һула байһан юм гэжэ эндэхи хүнүүд мүнөөшье һанаһан һанан хэлэдэг.

«Хайшан гээд, ямар аргаар совхозоо хүл дээрэнь гаргажа, жэшээтэ ажахы болгохоб» гэһэн һанал бодол түрүүшын үдэрһөө Балдан Будатаровичын толгойһоо гарадаггүй бэлэй.

Тэд хүн болохоһоо хойшо хүйтэн халуунине үзэһэн, хори наһаһаа эхилжэ колхозой түрүүлэгшөөр хүдэлһэн, партийна, советскэ хүдэлмэридэ нилээд удаан ябаһан хадаа тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан гаража, совхозой ажахые түргөөр хүгжөөхэ замые зүбөөр олоһон байха юм. Өөрөө эндэһээ холо бэшэ, Ара Хэрээтэ нютагта 1918 ондо түрэһэн, Бичурын аймагай зургаануудта удаан саг соо хүдэлһэн, совхозой эдлэхэ газар дайдые, хүнүүдэйнь һайса мэдэхэ, таниха һэн тулада ажал хүдэлмэрээ мэргэжэл шадабаритайгаар хүтэлбэрилжэ эхилээ. Директорэй ажал-ябуулгада совхозой эдэбхитэд, мэргэжэлтэд, коммунистнууд ехээр туһалһан, туһалжашье байна. Илангаяа совхозой главна зоотехник Анна Григорьевна Сахарова малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар сэгнэшэгүй ехэ оролдолго гаргаһан, гаргажашье байна.

Совхозой тогтоһон сагһаа хойшо эгээ хоёр жэл үнгэрбэ. Энэ үедэ ямар ехэ хүдэлмэри хэгдээ гээшэб?! Адуу малай типовой шэнэ байранууд олоор бодхоогдоо, совхозой түб тосхондо шэнэ үйлэнүүд бии болоо. Сабшалангай баян ургаса

абахын хойноһоо тэмсэжэ, уһалуури үтэгжүүлгэ хоёрые оролдосотойгоор хэһэнэй ашаар үбһэ абаха түсэбөө нёдондо дүүргэжэ, адуу малаа һайн шанартай үбһөөр хүсэд хангажа, силос болон таряа талханай зүйл нилээд ехээр бэлэдхэжэ шадаа. Мүнөө энэ совхозой ажахы танигдахаар бэшэ болоо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2261 килограмм һүн һаагдаһан, зуун үнеэн бүриһөө зуу гаран тугал, 100 хонин бүриһөө 125 хурьган абтаа. Нооһон нилээд ехээр абтадаг болонхой. Уһалууриин гарые үргэдхэжэ, нютагай элдэб үтэгжүүлгэ хүсэдөөр хэрэглэхэ тушаа ехэхэн оролдолго гаргагдана.

Энэ совхозойхид байгша ондо нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ мяха абаха гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Мүнөө үедэ энэдэ гурбан зуугаад-гахай шахагдана, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ, бурүу, хашарагуудай, хонидой тамирые муудуулхагүй гэжэ оролдоно.

Эдэ бүхы хүдэлмэридэ Балдан Будатаровичын аша габьяа ехэ. Ажалшан зоноороо нягта холбоотой, тэдэнэй эрилтэ, хэрэгые һайса мэдэдэг хадань директорэ хүн бүхэн хүндэлдэг. «Манай директор», «Балдан абгай» гэжэ байжа совхозой хүдэлмэрилшэдэй хэлсэхые ябаһан лэ газартаа дуулахат.

—Арад зонтоёо хамта ябаа һаа, хэзээдэшье газардахагүйш,—гэжэ Балдан Будатарович хөөрэдэг. Энэнь тон зүб. Директор гансахан захирадай лэ һууха бэшэ, харин хүдэлмэришэдэй дунда ябажа, ажалаа эмхидхэжэ, хүнүүдые һургаха, өөрөөшье юумэ ойлгожо абаха ушартай ха юм.

Иимэл хадань нүхэр Юмсуновые совхозойнь коллектив Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээд байна бшуу. Коммунистическэ партиин гэшүүн Балдан Будатарович Юмсуновай кандидатурые Бичурын аймагай һунгуулиин Заганай округой һунгагшад бурямһэн дэмжэжэ байнхай.

Нүхэд һунгагшад! 1959 оной мартын 1-дэ болохоёо байгаа һунгуулиин үдэр арадай үнэн сэхэ хүбүүн Балдан Будатарович Юмсуновай түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэе!

А. Борисов.

Электромонтёр—депутадта кандидат

Электромонтёр эхэнэрые горо... үсөөхэн лэ предприятинуудта ... раха байхат. Клавдия Григо... на Перфильева 1952 онһоо ... судна бүтээлгын заводто хүд... Эндэ ерэхынгээ урда тээ ...

Үдын пристан... механизаторааг... дэлмэрилһэн бай... Электромонтёрой... дэлмэри ... ажал бэшэ ... хүн бүхэн ... Элдэб бэрх... дайралдаха, ... шье сагта—үдэр... нишье, халуун ... тэндэшье—эндэ... дэ зайн галай ... һан таһаршажа магад. Тингэжэ... тэрэниие дары заһаха, зал... ёнотой болодог. Энээнэй тула ... юумэ мэдэхэ эрэгтэй ха юм. К... дия Григорьевна энэ мэргэж... һайн шудалаад, бэшэ нүхэдтэ... шэ харуулан ажалладаг юм.

—Булта Клавдия Григор... шэнгеэр ажаллаа һаа, электри... тухэрэлгэмнай ходо бурин б... бэлэй,—гэжэ нүхэдынь хэлсэд...

Нүхэр Перфильева ажа... оролдосотойгоор хандахаһаа г... мүн нииитын хүдэлмэридэ эдэбх... гээр хабаадалсадаг.

Тиимэһээ главна механигай т... гайхид Клавдия Григорьевна П... фильевае районойнгоо ажалш... депутадуудай Советэй депут... кандидадаар дэбжүүлээ юм.

Зураг дээрэ: К. Г. Перфиль...

Д. Балдан... фототе...

АЛДАРТА ЗАМ

Арба найман наһаяа һаял гүйсэжэ ябаһан Полина басаган Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ дунда һургуули дүүргэһэнэй һүүлээр, Эхэ оронойнгоо бэрхэшээлтэй байдалда ороод байһые мэдэхэдээ, хоротон дайсадые дараха хэрэгтэ багаханшье һаа, өөрынгөө хубитые оруулахаар хаб гэһэн һайн һанаан һанал эрмэлзэлгэдэ эзэлэгдэн, Улан-Удын судна заһабарилгын заводто ажалаар ерээ һэн.

Эндэ хоёр жэл контролёрор хүдэлхэ зуураа, коллективэйнгээ дунда хүндэтэй боложо, ажал хүдэлмэреэрээ онсо шалгаржа эхилһэн юм. Уданшьегүй паровозо-вагонно заводто ахалагша контролёроор эльгээгдэһэн бэлэй. Тэндэшье өөрынгөө хэдэг ажалда үнэн зүрхэнһөө дурладаг, нүхэдтөө жэшээ харуулан хүдэлдэг байһан юм. Һуралсан хурса, алибаа юумэндэ абьястай бэрхэ байһан дээрэһээнь, Полина Степановна Заболоцкаяе 1943 ондо түмэр замай транспортын Ростовско институтда эльгээгээ һэн. 1949 ондо институтдаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, түрэл заводтоо дахин бусажа ерэһэнһээ хойшо таһалгарягүй хүдэлжэ байдаг.

...Үглөөгүүр. «Улан-Удын паровозо-вагонно завод» гэжэ алталмал үзэгүүдээр бэшээтэй ехэ хаалгын захада трамвайһаа шамдуухан буубади. Тэрэнэй хоёр хажуугаар үб улаахан тугхануд үглөөнэй намжаа һэбшээндэ намилзан, трамвайһаа буугшадые «манай заводто орыт» гэһэндэл, хойшо урагшаа далбан даллана. Алдар суудa гаргаһан түрүү хүнүүдэй зурагууд Хүндэлэлэй самбарта алталмал үзэгүүд соо аржана. Тэдэнэй дунда танил талаашье хүнүүдэй зураг харагдана. Заводой үргэн ехэ хашаа соо ороходо, томо томо цехүүдэй хоорондо хойшо урагшаһан таташан түмэр харгы дээгүүр шэб шэнэхэн паровозууд жэрылдэнэхэй.

Тээ саана байдаг паровоз хабсаргалгын цех соо ороходо, хүсэтэ машинын хүнхинөөн, фрезернэ, токарна станогуудай ханхинаан, электрогагнуурушадай эршэтэ шэрээдэһээнэй шэмээнтэй ниилэжэ, үшөө ехэ юумэндэ урялһан мэтээр зэдэлнэ.

Үдын забһарлалгые соносхоһон гудок ханхинаба. Энэ үедэ тэгшэ үндэр бэетэй, тэбхэр сагаан шарайтай эхэнэрые таба зурган хүн тойронхой, юуншье тухайб даа, хөөрэлдэнэ.

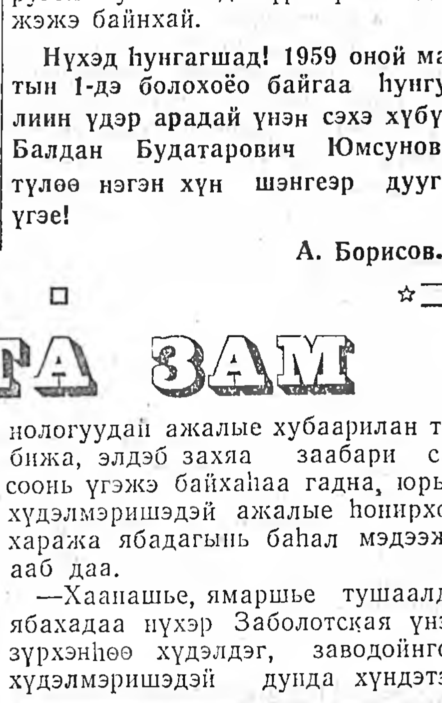
—Хүн бүхэн өөрынгөө зэр зэмсэгые техническэ талаарнь һайнаар харуулһалбал, ажалай амжалта ходо туйладаг бшуу. Һайн эзэтэй техникын заһабарилга орохонь үсөөн байдаг,—гээд Полина Степановна ялайтар аршаажархиһан станог тээшэ заажа хөөрэбэ.

—Тиимэ, тиимэ. Би юрэдөө станогойгоо заһабарида орохые хүлеэгээд һуугшагүйб. Элэһэн баринһыень дары һэлгэжэ, нарин гэгшээр шалгажа, тоһодожо байгшаб, —гэжэ тэрэ станогой саанаһаа үрбэгэр үһэтэй залуухан хүбүүн огсомхоноор харюусаба.

—Зай таанадые удаан барижархиба гүб. Ошожо эдеэлэгты,—гээд Полина Степановна саашаа алхална.

Шадамар бэрхэ, һайн зантай энэ эхэнэрые мэдэхэгүй хүн завод соо байхагүй шахууааб даа. Үбгэн залуугүй бултадаа тэрэниие хүндэлдэг. Юрын мастерһаа техническэ бюрогой начальник болотороо ургаһанинь дэмы бэшэл байха. Технологуудай ажалые хубаарилан табижа, элдэб захяа заабари сагсоонь үгэжэ байхаһаа гадна, юрын хүдэлмэришэдэй ажалые һонирхон хаража ябадагынь баһал мэдээжэ ааб даа.

—Хаанашье, ямаршье тушаалда ябахадаа нүхэр Заболоцкая үнэн зүрхэнһөө хүдэлдэг, заводойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй

болоһон хүн. Энэ эхэнэр оронойнгоо урдахи арюун нангин уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг юм, —гэжэ цехын начальник Иван Дмитриевич Красиков омогорхон хөөрэнэ.

Полина Степановна шадамараар хүтэлбэрилхэһээ гадна, ухаалан зөөлөнгын хэрэгтэ, нииитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Тэрэнэйнь ашаар олo мянган түхэригэй алмалта хэгдэнэ.

—Үшөө нэгэ шэнэ юумэ хэхэ... наатайб. Тэдэ «горхо хараагүй ... гуталаа бү тайла» гэдэгтэл, ... ама алдаад яахамнайб, тэрэл ... таа мэдэгдэнэ бээ,—гээд Поли... Степановна энеэбхилнэ.

Минута бүхэниие зүбөөр хэрэ... жэ шадабал, ажалай үндэр бүт... хододоо туйладаг гэжэ ... Заболотская һайн мэдэхэ ба... Хүдэлмэринингөө һүүлээршье ... һуудагагүй, уран зохёолой, техни... скэ номуудые ходо уншажа бай...

Заболотскаягай габшагай ... наар ажаллаһанайнгаа түлөө ... личный паровозник» гэһэн ... гоор, РСФСР-эй, мүн Бур... АССР-эй Верховно Совет... дэй Президиумэй грамотануу... шагнагдаһан байна. Энэ ... Эхэ ороноо улам дэлгэр баян, ... хүсэтэй, гоё һайхан болгохын ... лөө, коммунизмын һаруул ... ерээдүйе улам ойротуулхын ... тэмсэлдэ бүхы хаба шадалаа, ... мэргэжэлээ сүм зорюулжа ... оролдодог.

ПВЗ-гэй паровоз хабсаргал... паровозо-колесно цехынхид, ... Онгостойн хирпинсын заводой ... лектив һунгуулиин № 18 Дэдэ... гостойн округһоо Бурядай АС... эй депутадта кандидат бол... Полина Степановна Заболо... нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн ... Арад зоноойноо нимэ ехэ ... найдабарида хүртэһэн Полина ... пановна Заболотская саашада... ри эршэтэйгээр ажиллажа, ... эхэ ажалаа улам дэлгэрүүлх...

Коммунистнууд болон парти... бэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй ... дидат Полина Степановна Забол... скаяе Бурядай АССР-эй Верх... Советэй депутат болгохо ... дуугаар һунгая!

Р. Цыдып...

Совет, хитад арадуудай хани барисаан улам мандаг лэ!

Хитад, Совет оронуудай хоорондо хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо, бэе бэедээ туһалалсаха тухай Договорой баталагдаһанһаа хойшо мүнөөдэр 9 жэл болобо. Түүхэтэ ехэ удхашанартай энэ Договор аха дүү хоёр арадые улам ойро дүтэ болгоо. Совет, хитад арадуудай хани барисаанай эбдэршэгүй бата байһаниинь эдэ жэлнүүдтэ эли тодоор харагдаа.

Марксизм-ленинизмын агууехэ үзэл сурталай үндэһөөр, интернационализмын үндэһөөр байгуулагдаһан энэ хани барисаан жэлһээ жэлдэ бэхижэжэ, хүгжэжэ байнхай. 1958 оной августда нүхэд Н. С. Хрущев Мао Цзэ-дун хоёр Пекиндэ уулзаа һэн, энэнь хитад, совет арадуудай эгүүридэ мүнхэ, бата хани барисаанай саашадаа улам мандалгада угаа шухала удхашанартай. Һаяхан болоһон КПСС-эй XXI съезд, Советскэ Союз Хитадай Арадай Республика хоёрой хоорондохи экономическа болон техническэ харилсаае улам үргэдхэхэ тухай мэнэ һаяхан Москва хотодо баталагдаһан хэлсээн агууехэ хоёр арадай хани барисаанай улам батажажа байһые үшөө дахин гэршэлэн харуулаа.

Газетынгээ энэ хуудаһые Хитадай Арадай Республикын амжалтануудта зорюулнабди.

Хитадай предприятинуудта социалистическэ мүрысөөн дэлгэрнэ

ПЕКИН. (ТАСС). Энэ жэлэй түсэб дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тулада Хитадай Арадай Республикын предприятинуудта социалистическэ мүрысөөн улам үргэн дэлгэрнэ.

Энэ жэлэй эсэс болотор 18 миллион тонно булад хайлуулха гэһэн даабарине болзорһоонь дүүргэхэ уялга оронойнгоо металлургуудта абаба. Куньминскэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд жэлэй түсэбые шэнээр хаража үзэбэ. Булад хайлуулагшад 1958 ондо орходоо жэлэй эсэс болотор 5 дахин ехэ булад хайлуулха болобо. Энэ заводой доменщигууд шэшудхаха сагаа ехээр хороохоһоо ашаар, январь һара соо хэдэн мянган тонно шэрэм түсэбһөө гадна хайлуулаа.

Үндэһэ яһатанай ажаһуудаг Гуйчжоу гэжэ провинцида түсэблэнхеэ бодхоогдоһон томо металлургическа заводой барилгашад барилгаяа болзорһоонь энэ жэлэй нэгэдэхи квартал дүүргэхэнь. Миллион тонно булад хайлуулха гэһэн хүдэлөөнтэй хамта, түмэрэй руда, шулуу нүүрһэ болон улам ургажа байгаа металлургическа промышленностьда хэрэгтэй болохо бусад зүйлнүүдые ехээр малтан абаха зорилго табигданхай.

Хитадай машина бүтээгшэд оронойнгоо ашагта малтамалнуудай предприятинуудта хэрэгтэй болохо түхеэрэлгэ улам ехээр бүтээн гаргахые оролдоно. Ашагта малтамалнуудай түхеэрэлгэ бүтээн гаргадаг Тайюаньска завод Цянси, Юньнань, Ганьсу гэжэ провинцинуудта баригдажа байгаа ашагта малтамалнуудай промышленностиин предприятинуудта хэрэглэгдэхэ 240 хэһэг түхеэрэлгэ бүтээн гаргаа.

Ашагта малтамалай түхеэрэлгэ бүтээн гаргадаг Лоянска заводой хүдэлмэришэд нэгэдэхи кварталай түсэбые февраль һара соо дүүргээ.

Металлургическа болон ашагта малтамалай промышленностьда хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдые бүтээн гаргаха түсэбөө Шэньян, Гуйян, Хэфэй гэдэгүүдэй заводууд болзорһоонь урид дүүргээ.

Эбдэршэгүй холбоо барисаанай гэршэ

Бурядай эрдэмтэ М. Н. Хангаловой нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музей социалистическэ оронуудай музейнүүдтэй холбоо барисаагаа үргэдхэжэ байна. Нёдондо жэлһээ эхилжэ, Монголой Арадай Республикын Түрэнэй Центральна музейтэй холбоо барисаан байгуулагданхай. Манай музей хизаар ороноо шэнжэлгээр, республикынгаа хүн тушаа бэшэгдэһэн номуудые Монголой музейдэ бэлэглэһэн байна.

Коминтернын Дальна Востогой секретариадай политическэ хүдэлмэришэдэй бүлэгые даагша С. Ю. Борисов-Полянский 1921 ондо, буряад революционер А. М. Буйнаев 1918—1919 онуудта Монголдо хүдэлмэрилһэн юм. Музейн научна хүдэлмэрилэгшэд эдэ революционернүүдэй ажал-ябуулга шэнжэлгэ хэхэ талаар МНР-эй Центральна музейн хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаа. Монголой музейн научна хүдэлмэрилэгшэд манайхи даабари эрхилые мүнөө дүүргэжэ байна.

Музеймнай хүдэлмэрилэгшэд Хитадай Арадай Республикын музейнүүдэй научна хүдэлмэрилэгшэдтэй холбоо барисаатай боложо байна. 1958 оной сентябрь һарада Ханчжоу городой музейн уряалаар Хитадһаа ошожо ерээ һэн. Хизаар ороноо шэнжэлгын тэрэ музейн научна хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хэжэ байһан ажал хэрэгтэй манине танилсуулһан юм. Тэндэ бидэнэр хоорондоо холбоо барисаа байгуулжа, хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые андалдан абалсаха гэжэ хэлсэһэн байнабди.

Ханчжоу городой музейн директор нүхэр Цзе-Жи-юань манда һаяхан эльгээһэн бэшэг соогоо саашадаа бэе бэеынгээ хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй бүри үргэнөөр танилсадаг болохые дурадхана. Манай музейн хүдэлмэрилэгшэд энэ дурадхалыень һайшаан дэмжээ.

Энэ холбоо барисаанайнгаа түрүүшын үедэ бидэнэр хилын саанахи нүхэдөө Бурядай республикын ажахытай танилсуулнабди. Республикынгаа экономикын, ажалшадай культурын ургалтые харуулһан фото-альбомуудые бэлэдхэжэ байнабди. Тиихэдэ хизаар ороноо шэнжэлгээр экспонат болон бусад зүйлнүүдые суглуулгаар өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүршэл тухай бэшэжэ эльгээхэ байнабди.

Үнгэрэгшэ 1958 ондо музейдэмнай «Арадай демократиин оронуудай делегацинуудай бэлэгүүд» гэһэн стенд эмхидхэгдээ һэн. Тэндэ Хитадай, Монголой делегацинуудай бэлэгүүд табигданхай.

1959 ондо агууехэ хитад арадай республикын 10 жэлэй ойе тэмдэглэхэнь. Энэ түүхэтэ һайндэртэ бэлэдхэхэ үедэ музейдэмнай хитад, бурят арадуудай хани барисаа харуулһан экспонадууд табигдаха юм. Тэндэнь «Байгал шадар болоһон граждан дайн» гэһэн таһагта 1918 ондо Бурят орондо Хитадай интернационалистнуудай Совет засагай түлөө тэмсэлдэ хабаадалсаһан тушаа хэлэгдэхэ юм. Музей хитад арадай туйлалтатай республикынгаа ажалшадые танилсуулхын зорилгоор Улан-Удын амаралтын парк соо выставкэ нээхэ байна. Тэндэ шаажан болон шэлээр хэһэн, модон дээрэ һиилэһэн зүйлнүүд харуулагдаха байна.

А. Беляев,
хизаар ороноо шэнжэлхэ музейн ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

Хитадай Арадай Республика. Арадай коммунануудта ухибүүдэй сад, яслинууд байгуулагдажа, олохон эхэнэрнүүд ажал хүдэлмэридэ, һуралсалда эдэбхитэйгээр хабаадаха аргатай болобо. Зураг дээрэ: «Улаан туг» гэжэ арадай коммунын ухибүүдэй сад соо (Чжэцзян провинци). Синьхуа агентствын фото.

МАО ЦЗЭ-ДУН

Арбан зургаан үгэһөө бүридэһэн гурбан шүлэг

Хаданууд!
Эмээл дээрээ һуунам,
Эрээн ташуур баринхай,
Хүлэгни хурдан гээшэл.
Огторгойдо гараараа хүрэжэшье болохош —
Обёоро дээшээ.

***

Хаданууд!
Үргэн далайн сухалтай долгидой
Атиралдаад дабаатаһан шэнги,
Морито сэрэгэй шанга байлдаанда
Мүргэлдөөд, дабхасалдаһандал өөдөө бодонги.

***

Хаданууд!
Сэнхир орьёлнуудынь огторгойн
Сэгээн хүхэ нюдэ хадхана.
Тэнгэри доошоо һанжаад унашоо—
Тэрэниие орьёлой үбилтэ тулана.

Ородһоо **В. Петонов** оршуулба.

ЛЮЙ ЦЗЯНЬ

Эхэ орон

Хаанашье ажаллаа һаа,
Хари холошье ошоо һаа,
Ямаршье харгыда ябаа һаа,
Ямаршье нютагта байрлаа һаа,
Эхэ оромни, шамтаяа
Эльгэ зүрхөөрөө холбоотойб,
Зоболонһоо бидэнээ мулталжа,
Зол жаргалда хүргөөлши.

Нарата гэгээн үдэр гү,
Мүшэтэ харанхы һүни гү—хамаагүй

Уужам замаар ябана гүб,
Уйтан зүргөөр ябана гүб,—хамаагүй

Арюун хонгор нюдөөрөө
Алдангүй харанаш дээрэһээмни,
Шэнэ һайхан дуунуудшни
Шэхэн сооһоом гаранагүй.

Мандаһан гэрэлтэ нэрыешни
Магтан, үргэн дууланаб.
Шинии нэрые басагадууд
Шэнэхэн торгондо логшоно,
Шинии нэрые солдадууд
Шэрүүн байлдаанай үедэ
Буугайнгаа хүрзэдэ
Буулган һиилэжэ байгша һэн.

Хитадай уужам дайдын
Хизаар зүг бүхэнһөөнь
Урдажал байдаг гол мүрэнүүд
Үргэн ехэ далай руу...
Элдин һайхан дайдадаа
Энхэрэн ургуулнаш хүнүүдээ,
Хэтэдээ холбоотойл шамтаяа
Хүнүүднай сэдьхэл зүрхөөрөө.

Ородһоо **Ш. Нимбуев** оршуулба.

Тоо, баримтанууд

✦ Үнгэрэгшэ жэлдэ Хитад орон арадайнгаа ажахы, соёл культурые хүгжөөхэ хэрэгтээ угаа ехэ амжалта туйлаа.

1958 ондо промышленностинь 1957 онойхиһоо 60 гаран процентээр ехэ продукци бүтээгээ. 1957 онойхиһоо 2 үлүүтэй дахин ехэ булад хайлуулагдаһан, нүүрһэн малтагдаһан байна. Мүнөө Хитад орон нүүрһэ малталгаар Англиие холо ахижа гараад, дэлхэй дээрэ 3-дахи һуурида ябана!

✦ Нёдондо 1957 онойхиһоо 42 процентээр ехэ электроэнерги, 54 процентээр ехэ нефть абтаа. Нефть абаха гурэнэй түсэб болзорһоонь 88 үдэрөөр урид дүүргэгдээ.

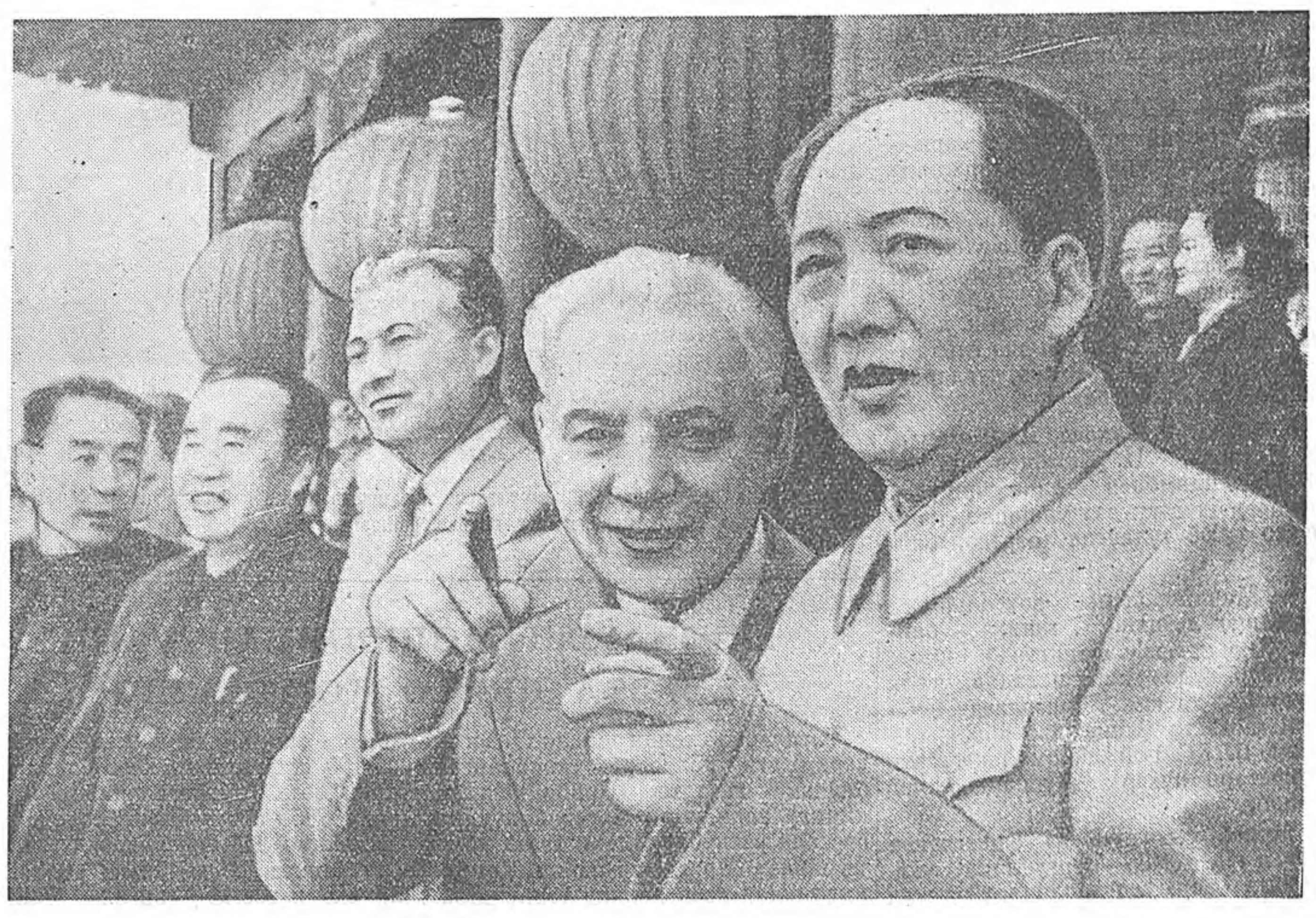
✦ Машина бүтээдэг промышленностинь үргэлжэ дээрээ урданайхиһаа 80 гаран процентээр үлүү ехэ продукци үгөө. Урда жэлэйхиһээ 14 дахин ехэ металлургическа түхеэрэлгэ нёдондо бүтээгдээ.

✦ Энэ орон доторхи капитальна барилга нёдондо жэл угаа түргэнөөр ябуулагдаа. Промышленна томо томо 700 предприяти жэл соо ашаглалгада оруулагдаа.

✦ 1958 ондо Хитадай таряашад 750 миллиард цзинь (тайлбарилан хэлэбэл—урзанданайхиһаа 2 үлүүтэй дахин ехэ) оробһо таряа хуряажа, Эхэ орондоо үгөө. 1957 онойхиһоо мүн лэ хоёр дахин ехэ хүбэн хуряажа абаа. Хүбэн ургуулгаар Хитад орон мүнөө США-е ахижа гаранхай!

***

✦Арадай гэгээрэлэй хүгжэлтын талаар нёдондо баһал ехэ амжалта туйлагдаа. Оронойнь олохон районуудта бүгэдэ ниитээрээ эхин һургуулитай болохо зорилго бэелүүлэгдээ. Һуралсалые ажал хүдэлмэритэй тааралдуулан ябуулха гэжэ Хитадай Коммунистическэ парти зааһан байгаа. Энэ заабаринь нёдондо Хитадай һургуулинуудта хаа хаанагүй хүтэлбэри болгогдон бэелүүлэгдэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) Мао Цзэ-дун, К. Е. Ворошилов, Ш. Р. Рашидов, Чжоу Энь-лай Пекиндэ байна.
Синьхуа агентствын фото. 1957 он.

Агууехэ Хитад орондо

1. ПАВЕЛ КОРЧАГИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ БРИГАДА

Фушунь город бидэнэр хүрэжэ ерэбэбди. Энэ хадаа Хитадай эртэ урда сагай городуудай нэгэн юм. 3500 жэлэй урда тээ тэрэ бодхоогдоһон байгаа.

Энэ город дотор бидэ эртэ урда сагай соёл культурын хэрэгсэлнүүдэй үлэгдэлнүүдые бэдэрээд олобогүйбди. Ушарынь тиимэ юумэнүүдые Японой дээрмэшэд эндэ эзэрхэжэ байха үедөө бултыень үгы хэһэн байгаа. Тэдэнэр Хитадай эртэ урда сагай түүхэтэ зүйлнүүдээр һонирходоггүй, харин шулуу нүүрһэ эндэһээ шадаал һаа ехээр абаашахые оролдодог һэн.

Фушунь шадар шулуу нүүрһэн бүри 2 мянган жэлэй урда тээ олдоһон гэдэг. Гэхэ зуура тэрэниие ашаглалга 1901 ондо эхилһэн байгаа. Арадай засаг тогтооһон үе хүрэтэр шулуу нүүрһэн тон багаар малтагдадаг байһан юм.

Фушунь городой арад зон ехэ түргөөр олошорно. Хэрбээ 1948 ондо 140 мянган хүн эндэ ажаһуудаг һаа, мүнөө үедэ тэндэ миллион хүн ажаһуудаг болоо. Город дотор 260 предприяти хүдэлнэ. Ехэ хэмжээгээр нефть абтана, мүн газ, электроэнерги үйлэдбэрилэгдэнэ. Шулуу нүүрһэн ехээр малтагдажа абтадаг болоо.

Мүнөө городой ажалшад ажалгүйдэлгэһөө тулихаяа болёо. Харин хүдэлмэриин хүсэнэй дуталдаха ушар үзэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, нэгэ доро шулуу нүүрһэн, нефть абтажа, электроэнерги үйлэдбэрилэгдэнэ, автомобиль, трактор болон бусад машинануудые хэдэг заводууд хүдэлнэ, культурын эмхи зургаануудай, байрын гэрнүүд олоор баригдана бшуу. Хүдэлмэриин хүсэ нэмээнгүйгөөр барилга хэхын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалшадай һууха гурбан дабхар гэрнүүдэй баригдажа байхые бидэ хараабди. Хамтадаа 1500 дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд гурба хахад үдэрэй турша соо эндэ баригдана.

«Гурбан дутагдалтай тэмсэхэ» гэһэн олониитын хүдэлөөн город дотор эхилжэ байгаа. Энээнэй удхань юуб гэхэдэ, хүдэлмэриин хүсэнэй дутаха ябадалые болюулхын түлөө гурба янзын хэмжээ ябуулга абтаһан байна. Жэшээнь, үндэр наһатайшуул, эхэнэр болон эдиршүүлһээ бүридэһэн отрядууд эмхидхэгдэжэ, ажал хүдэлмэридэ хабаадалсана. Иимэ отрядай гэшүүдынь түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, ханалгатай һайнаар хүдэлжэ, ажалдаа гайхамшаг баатаршалга гаргана.

Жэшээнь, металл үйлэдбэрилгэтэй дашарамдуулан, городто түмэрэй руда асарха 35 километр утатай түмэр харгы татаха хэрэгтэй болобо. Энэ хүдэлмэриие «Гурбан дутагдалтай тэмсэхэ» отряд хэжэ эхилһэн юм. Хайшан гээд ажаллаха тухайгаа үни удаан хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр энэ түмэр харгые нэгэ жэлэй орондо нэгэ һарын туршада бүтээхэ гэжэ шиидэбэ. Энэ отрядтай хамта 6-дахи дунда һургуулиин һурагшад хүдэлмэрилэлсэбэ. Энээнһээ түрүүн тус һургуулиинхид «Булад яажа хатуужааб» гэжэ Н. Островскиин романиие бултадаа уншаһан байгаа. Тус романай герой—Павел Корчагин шэнги байхын түлөө һурагша бүхэн оролдоһон юм. Номоо һайнаар үзэдэг, ажалда бэрхэ, элдэб бэрхэшээлнүүдые дабажа, патриотизмын һайн жэшээ харуулдаг һурагшад корчагинецууд гэжэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэдэг болоо. Дунда һургуулиин һурагшад барилгада гарахадаа өөһэдынгөө бригада эмхидхэжэ, тэрээндээ Павел Корчагинай нэрэ олгохо гэжэ шиидэбэ. Тэдэнэр үдэр һүнигүй эршэмтэйгээр ажаллажа, даалгабарита хүдэлмэреэ нэгэ һара соо дүүргэхэ гэжэ тангаригаа үгэһэн юм.

Долоон хоногой дүүрээшьедүй байхада энэ бригадын хүдэлмэри тухай алдар соло гаража эхилээ һэн. Энэ бригадын жэшээгээр Павел Корчагинай нэрэмжэтэ залуушуулай бригаданууд ехэ олоор хаа хаанагүй эмхидхэгдэжэ эхилбэ. Эдэ бригадынхид ямаршье ажал хэхэдээ өөһэдынгөө бригадын алдарта нэрые арюун наринаар абажа ябахые оролдоно.

Маанадтай хөөрэлдэһэн хитад нүхэд иигэжэ хэлэбэ:

— Николай Островскиин түрэлхид болон дүтын хүнүүдтэ бидэнһээ амар мэндые хүргэгты. Энэ хүн наһа бараһаншье һаа, бидэнэртэй хамта Хитад орондо социализм байгуулалсажа байна.

Леониин провинци.

2. «ӨӨРЫН ХҮН»

Шанхай хото бүд нэхэлгээрээ үнинһөө хойшо суурхадаг юм. Мүнөөшье Шанхайда нэхэгдэһэн бүд орон дотороо наймаанда гарахаһаа гадна, хариин оронуудта абаашагдана. Тиимэһээ 8 миллион арад зонтой энэ город ерэн сасуугаа, гоё һайхан газарнуудтайнь танилсаад, бүд нэхэдэг фабрикануудай нэгые бидэнэртэ харуулхыень хитад нүхэдһөө гуйбабди. Бүд нэхэдэг гүрэнэй хоёрдохи фабрикада маанадые абаашаба. Фабрикын директор болон парткомой секретарь партиин горкомдо болоһон зүблөөндэ ябашаһан байба. Бидэнэр хүдэлмэришэдэй байдалые һайжаруулха талаар директорэй орлогшо нүхэр Дай Кэ-ду гэгшэдэ хандабабди.

Тиигээд фабрикын хүдэлмэритэй танилсажа эхилхэдээ, директорэй орлогшын кабинет соо эмхидхэгдэһэн бүдэй выставкэ харабабди. Энэ выставкэ харуулха зуураа, нүхэр Дай Кэ-ду иигэжэ хэлэбэ:

— Тиимэшье үни бэшэ японтон болон гоминдантанай эзэрхэжэ байха үедэ фабрикамнай гансал хара үнгэтэй бүд нэхэдэг байгаа.

Харин мүнөө 200 гаран элдэб үнгэтэй бүд нэхэдэг болообди. Тэрэ үедэ миин 80-дахи номер хүрэтэр ноохо ээрэдэг байһан һаа, мүнөө 150-дахи номер хүрэтэр ээрэнэбди. Манай орондо адли иимэ ехэ орондо горьтойхон лэ бүд хэрэгтэй ха юм даа.

Мүнөө үедэ манай фабрика 30 мянган килограмм нооһо ээрэжэ, 860 мянган метр бүд нэгэ үдэр соо нэхэдэг болонхой. Тиигэжэ ажалаймнай бүтээсэ урданайхидаа орходоо хэды дахин дээшэлээ,—гэжэ директорэй орлогшо хөөрэнэ. Энэ нүхэрые өөр тухайгаа хөөрэхыень гуйхадамнай, нүхэр Дай Кэ-ду нэгэ бага аягүйрхэһэн янзатай болоод, иигэжэ хөөрэбэ:

— Би үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн хүмби. Һаяшаг 50 наһамни гүйсөө. 30 шахуу жэлэй туршада энэ фабрика дээрэ ажалланаб. Японтон энэ фабрикымнай эзэрхэжэ байхадаа манай нүхэр хүдэлмэришэн Гу Чжэн-хун гэгшые буудажа алаа һэн, би нюдөөрөө хараһан байгааб. Тиихэдэнь би хүдэлмэришэдэй байдалые һайжаруулхын түлөө бүхы наһан соогоо тэмсэхэб гэжэ тангаригаа үгөө һэм. Ажабайдалнай хүшэр хүндэ хэсүү байгша һэн. Гэнтын аюулһаа һэргылхэ тушаа хэншье һанаагаа табидаггүй байгаа. Бидэнэр тон хүндэ ажал хэһэнэйнгээ түлөө һара соогоо оройдоол 6 юань гү, али мэшээг хүрэхэгүй сагаан будаа абагша һэмди.

—Иимэ хүшэр хүндэ байдалнай хэзээ мүнхэдөө дууһахагүй гэжэ һанагдахаар һэн. Гэбэшье коммунистнуудай ерэхэдэ жаргалай наран мандажа, манай ажабайдал һайжараа бэлэй. Би энэ үе болотор амиды мэндэ хүрэжэ ерэһэндээ омогорхоноб. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй ажабайдалые һайжаруулхын түлөө үгэһэн тангаригаа дүүргэхэ арга боломжотой ха юмбиб.

Уданшьегүй намайе хүдэлмэришэдэй нэгэ бүлэгэй хүтэлбэрилэгшөөр томилһон юм. Һайнаар хүдэлһэнэйм түлөө энэ бүлэгтэ минии нэрэ олгоһон байгаа. Амжалтанууд тухаймнай бүхы Хитад орон газетэнүүдһээ мэдэжэ абаһан байгаа. Манай хүдэлмэриин жэшээе халан абахые газетэнүүд уряалагша һэн. 1952 ондо намайе техник болгожо, уданшьегүй фабрикын директорэй нэгэдэхи орлогшоор хүдэлхыемни дурадхаһан юм. Би иимэ ажалһаа огто арсаһан байгааб. Тиигээд хүдэлмэришэдэй байдалые һайжаруулха талаар директорэй орлогшо болохо зүбшөөлөө үгөө һэмби. Юундэ иигэһыемни таанад өөһэдөө тухайлжа байна ёһотойт.

Нэгэ бага дуугай байһанай һүүлээр Дай Кэ-ду саашань үргэлжэлүүлбэ:

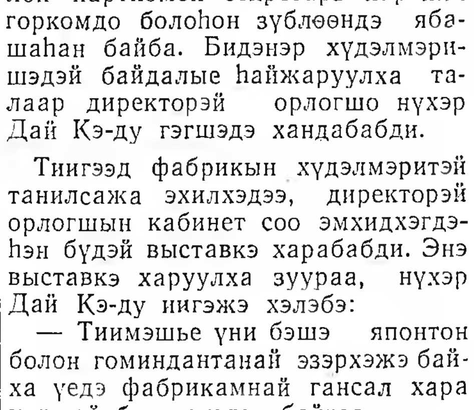
—Хэдэн жэлэй туршада энэ ажалда хүдэлжэ байнаб. Энэ ажалда хүдэлхэдэ хүнгэхэн гэжэ зарим манай нүхэд һанадаг. Харин тиимэшье бэшэ, хүдэлмэришэдэй эрилтые һайса мэдэхэ туладаа бүри ехээр хүдэлхэ хэрэгтэй ха юм. Харин тэдэнэй эрилтэ түргөөр ургажа байна.

Би нэгэ зарим хэрэгые үдэрһөө үдэртэ һарын турша соо гү, али жэлэйшье турша соо шиидхэхэ баатай болодогби. Гэр байдалай асуудал хараад үзэе. Байрын шэнэ гэрнүүдые барихын түлөө хэр ехэ оролдолго гаргаа гээшэбибди. Манай барюулһан гэрнүүдтэ мүнөө мянга гаран хүдэлмэришэдэй бүлэнүүд нүүжэ оронхой. Фабрика дээрэмнай гэр байрын асуудал гол түлэб шиидхэгдэнхэй. Би энээгээр ехэл баярланаб.

Фабрикын хүдэлмэришэд нүхэр Дай Кэ-ду гэгшые ехээр хүндэлдэг, тэрэниие «өөрымнай хүн» гээшэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө һанажа хэлэдэг юм.

Г. ОБЪЕДКОВ.

Цзянсу провинци.

Хитадай Арадай Республика. Баруун Хойто Хитадай индустриин центр—Ланьчжоу хотодо химическэ завод баригдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Уншагшадай эрилтэ

Аймагай центр Иволга тосхондохи эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, дунда һургуулиин һурагшад культурынгаа байшанда һаяхан олоороо суглар-ба. Тэрэ үдэшэ республикын уран зохёолшодтой уулзалга болохо байгаа бшуу.

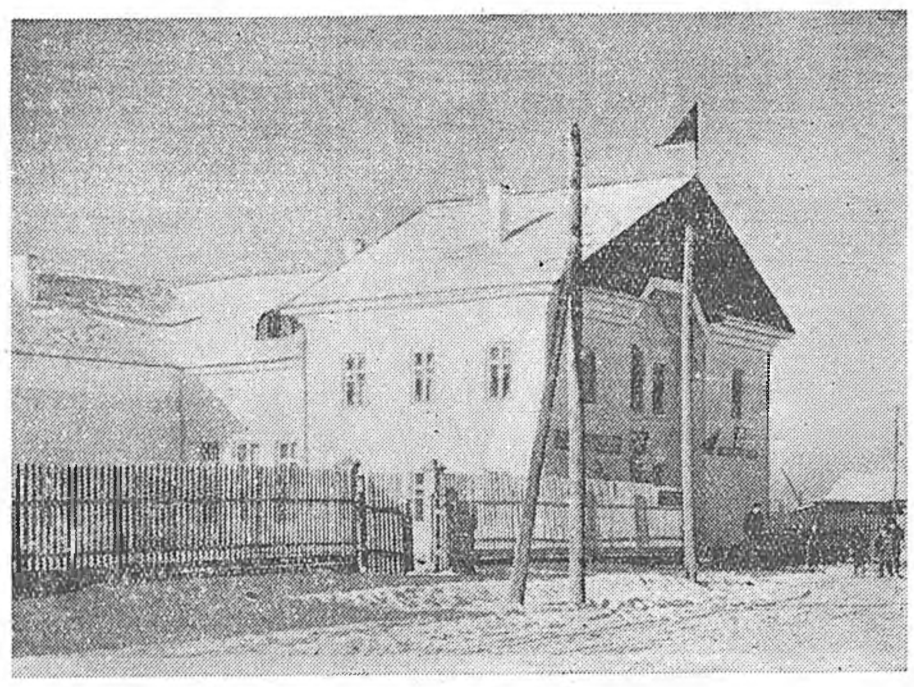
Бурядай АССР-эй Уран зохёолшодой союзай правлениин харюусалгата секретарь Ц. Дамдинжапов бурят арадай үндэһэн литературын хүгжэлтэ тухай, литература, искусствын декадада уран зохёолшодой хэр бэлэдхэжэ байһан тухай хөөрөө. Удаань РСФСР-эй уран зохёолшодой нэгэдэхи съездын делегат байһан Ц. Бадмаев энэ гайхамшаг хурал тухай хөөрэжэ, суглараг-шадые һонирхуулба.

Поэдүүд А. Бадаев, Д. Дамбаев, В. Петонов, Ц. Жимбиев болон Ч. Цыдендамбаев элидхэлнүүдэй һүүлээр шүлэгүүдээ уншаһан, творческо түсэб тухайгаа хөөрэһэн байна.

— Манай уран зохёолшодые үсөөншэг лэ нюур таниха байна. Юун дээрэһээ тиигэнэб гэхэдэ, тэдэнэр хүдөө уншагшадтаяа үсөөн уулзадаг ха юм. Жэшээлхэдэ, манай аймагта үнинэйшье ябаагүй,— гэжэ ВЛКСМ-эй айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Лубсандоржиев хэлэбэ.

Мүнөө үеын темэдэ бэшэгдэһэн зүжэгүүд хомор, һургуулиин үхибүүдтэ зорюулагдаһан зохёолнууд үсөөн гэжэ аймагай газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ В. Базаров, дунда һургуулиин багша О. Махатова гэгшэд хэлээ.

Л. Бадмаев.

Кабанскын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз һая шэнэ клуб ашаглалгада оруулаа. Зураг дээрэ: тус клубай байшан.

А. Мантаевай фото.

Барилгын материалнуудай эгээл томо комбинат

Татаурово станци шадар Лазогой нэрэмжэтэ колхозой таряалангай байһан газарта (Прибайкальска аймаг) барилгын материалнуудые гаргаха республикадахи эгээл томо комбинат баригдажа байна. Комбинат шадар хоёр дабхар гэрнүүдтэй, болбосон түхэлтэй тосхон бодоно. Эндэхи шэнэ байрануудта комбинадай хүдэлмэришэд ажаһууха юм.

Байгша оной түрүүшын хахадта продукци гаргажа эхилхэ хирпиисын заводто элдэб түхеэрэлгэнүүд тодхогдожо захалба. Энэ заводой ажалынь республикадахи мүнөө үеын хирпиисын заводуудта орходоо улам һайнаар оньһожоруулагданхай байха. Хэрбээ хирпиисэ хэхэ шабарые урдань хүнүүд гараараа малтажа, вагонеткээр шэрэдэг байгаа һаа, эндэ шабар малтаха экскаватор, шабар зөөхэ «ЗИЛ-585» маркын самосвал машина хэрэглэгдэхэ байна.

Орёо оньһон олон тоото механизмуудаар дамжажа бэлэн болоһон хирпиисэ электровагонеткэнүүдтэ ашаалагдаха юм. Тэндэһээ дам саашалхадаа шатаагдаад, түсхай талмай дээрэ ябталагдаха байна.

Татауровтахи хирпиисын завод Улан-Удын, Дээдэ-Онгостойн заводуудта орходоо ехэ хирпиисэ гаргаха юм. Энэ заводой хүдэлмэришэдынь Улан-Удынхиһээ 100 хүнөөр, Дээдэ-Онгостойнхиһоо 200 хүнөөр үсөөн байха. Заводой бүтээн гаргаха мянган хирпиисын өөрынь үнэ 150 түхэригһөө дээшэ байхагүй. Харин дээдэ дурсагдаһан заводуудайхи 280—300 түхэриг болодог.

Извёстко гаргаха эндэхи завод республикын бүхы заводуудайхиһаа ехэ известко гаргаха байна. Тиимэһээ ажалынь бүхыдөө оньһожоруулагдаха. Заводто һайса жэжэлэгдэжэ гаргагдаһан шанар һайнтай извёстко шулуун извёсткодол адли гутахагүйһөө гадна сэнгээр химда байха.

Барилгын материалнуудые бүтээн гаргаха Татауровтахи предприятинууд республика соогоо эгээл хүсэ ехэтэй, оньһожоруулагдаһан предприятинууд болохо юм.

Хирпиисын заводой баригдажа дүүрэтэрнь багахан саг үлэбэ. Гэхэ зуура элдэб түхеэрэлгэнүүд болон материалнуудай дутамаг дээрэһээ «Дальтехмонтаж», «Сибэлектромонтаж» гэжэ организацинууд хүдэлмэреэ мүртэйгөөр урагшань дабшуулнагүй. «Сантехмонтажайхид» түхеэрэлгэнүүдые тодхохо ажалаа үшөө эхилээдүй байһаар.

Дээрэ дурсагдаһан хирпиисын заводой хүдэлжэ эхилхэдэ баригдажа байһан, мүн баригдахаар хараалагдаһан предприятинууд түргөөр бодхоогдохо юм.

Н. Титов,
барилгын материалнуудые гаргаха Татауровтахи комбинадай директор.

Культбазатай болобо

Малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулхын тула Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой (Зэдэ) правлени болон партийна организаци 2-дохи комплексно бригадын 4 һаалиин гүүртэ дээрэ культбазануудые эмхидхэбэ. Культбаза соонь элдэб наада болон номууд бии. Эндэ коммунистическэ ажалай бригадын алдар нэрэ олохын түлөө оролдожо байһан залуу һаалишадтай уншалга болон хөөрэлдөөн саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ. Долоон жэлэй һургуулиин директор Бальжа Гончикович Мунхуев, багша Даши-Дондок Мансарунов болон бусад һонирхолтой лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Һаяхан багша Д-Д. Мансарунов «Һара тээшэ шэглүүлэгдэһэн космическа ракетэ» гэжэ һонирхолтой хөөрэлдөө хэбэ.

С. Табдаев.

Түрүү һуурииин түлөө тэмсэнэ

Хоккей наадалгаар Улан-Удын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ найман команда хабаадалсана. Наадалгын түрүүшын шата дүүрэө. Тэрээндэ нэгэшье шүүгдээгүй «Байкал» бүлгэмэй команда илажа гараа. Хоёрдохи һууриода «Динамын» хоккейшэд гараба.

Нааданай хоёрдохи шата эхилбэ. «Молот» бүлгэмэй хоккей наадагшад паровозо-вагонно заводой гурбадахи командые 6:4 тоотойгоор шүүһэн байна.

Динамынхид түмэр замай транспортын «Локомотивай», «Спартагай» командануудтай наадаад, хоюулайень илаа. **Р. Григорьев.**

Малшадаа мартажа болохогүй

Энээнһээ урда жэлнүүдтэ Кяхтын аймагай эд хэрэглэгшэдэй союзайхид эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудайнгаа холын гүүртэ, отаранuудаар ходо ябажа, малшадта үргэн хэрэглэлэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые саг үргэлжэ абаашажа худалдадаг заншалтай болоһон юм.

Теэд энэ жэлэй үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малай гүүртэ, отарануудта нүүдэл наймаанай автолавка нэгэшье удаа ерээгүй байһаар. Эндэхи малшад сай, сахар, тамхи, шиирэ гэхэ мэтые худалдажа абахын тула аяар 20—30 модоной газарта байдаг колхозой центр ошохо баатай болоно.

Эдэ бүгэдые һайса мэдэжэ байгаад, аймагай эд хэрэглэгшэдэй союзайхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Караваев, худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Ястребова) холын гүүртэ, отарын малшадые хэрэгтэй эд бараагаар саг бүри хангажа байха тушаа анхаралаа табингүй, һанаа амархан һуужа байхань гайхалтай. Саашадаа малшадай дунда нүүдэл наймаа һайнаар эмхидхэхыень КПСС-эй айком, аймгүйсэдком тэдэнэртэ һануулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. Цыбиков.

Хитад медицинын гайхамшагта туйлалта

«Дружба» журналай 46-дахи номерто (1958 оной ноябрь) хитадай медицинын үнинэй врач Лю Да-фу гэгшын туйлаһан амжалта тухай Цинь Ни бэшэбэ.

Энэ бэшэгһээ зарим һонирхолтой зүйлыень абажа газетэдэ толилбобди.

Хитадай медицинын түлөөлэгшэд үни урда сагһаа хойшо хухаржа һалаһан яһанай орондо ямаан бургааһа һуулгажа табидаг байһан юм. Иигээд хэды сагай үнгэрөөд байхада энэ бургааһан яһажашадаг байгаа. Энэ гайхамшагта ушар тухай Лю Да-фу иигэжэ хөөрэһэн байна.

Хэдэн мянган жэлэй саада тээ Хитадта яһа барилга гээшэ хирургиин шухала хубинь боложо бии болоһон байгаа. Юаньска династида гэхэ гү, али монгол хаашуулай эзэрхэжэ байха үедэ (1279—1368) яһа барилга медицинын бэеэ дааһан һалбари болоһон юм. Эбдэрһэн, хухарһан гү, али таһаржа һалаһан яһанай орондо ямаан бургааһа табижа, хуушан хэбээрнь бүридүүлхэ гээшэ Хитадта яһа барилгын үнинэй арга мүн.

Зүгөөр иигэжэ яһа бүридүүлхэ нюусые хуушан сагай аргашад хүндэ дуулгадаггүй һэн. Гансал абань хүбүүндээ гү, али багшань шабидаа дамжуулдаг байгаа. Врач Лю Да-фуда багшань үхэхынгөө урда тээ хэлэһэн байна. Теэд энэ врач хуушанай иимэ аргые хайшан гэжэ хэрэглэхэб гэжэ мэдэхэгүй, бодото дээрэнь хараагүй, дүршэлгүй байһан юм. Коммунистическэ партиин ударидалгаар хитад арадай хүгжэн һалбаржа байһан үе саг нүхэр Лю Да-фуе яһа барилгын хуушанай энэ аргые һэргээхэ хүсэл эрмэлзэлгэ түрүүлһэн юм.

Энэ аргые бодото дээрэнь туршажа үзэхэ ябадалдань һаад тойбо али олон ушардаг, гээгдэнги бодолтой зарим аргашад наадалдаг байба. Харин врач-коммунист Лю Да-фу бэрхэшээлэй урда сухаряагүй. Хитадай медицинын Уханиин больницын партийна эхин организаци ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Нэн түрүүн нохойдо операци хэһэнинь, гүйжэ ябашаһан байна. Хоёрдохи нохойнь ехэ хэмжээнэй наркозһоо үхэшэһэн юм. Гурбадахи нохойдо операци хэхэдээ, мэдэрэлтэй зандань байлгаа. Тиигээд уяһан уядаа орёолдожо тэрэнь үхэшоо һэн.

Урдынгаа алдуунуудые хараадаа абан, дүрбэдэхи нохойнгоо мэдэрэлынь табюулангүй байлгаа. Шабын түмэрөөр амандань боолто хэжэ, уянгүй байлгаба. Иигэжэ энэ операцинь амжалтатайгаар үнгэрбэ. Лю Да-фу тэрэ нохойн хойто зүүн хүлэй шэлбэһээ 3 сантиметр утатай яһа отолжо абаад, орондонь тиимэл хэмжүүрэй ямаан бургааһа табихадань хоёр һара болоод байхада нохойнь тэрэ хүлөөрөө дүнгэдэг болоод, 5-дахи һарадаа ямаршьегүй гүйжэ, һүрэжэ ябадаг болоһон байна. Тиигэжэ ямаан бургааһа һуулгагдаһан хүлынь хүсэд һайжараа. Рентгендэ харахада, тэрэ һуулгагдаһан ямаан бургааһаниинь хоёр талынгаа яһантай ниилэжэ ургаад, түрүүшынхиһээ бүри нягта яһан болошоод байба. Ондоогоор хэлэхэдэ, бүри нягта кальца тэндэнь бии болошоһон болоно.

Үнэншэдэггүй заримашуулые этигүүлхын зорилгоор, тэдэнэй эрилтээр нохойнгоо тэрэ хүлыень дахин задалжа харуулаа. Тиихэдэнь ямаан бургааһа һуулгаһан газартань яһанай ёһотой клеткэнүүд бии болошоһон, бургааһаниишье бэедэнь таража һаалишаһан байгаа һэн.

Энэ оной июнь һарада хүндэ түрүүшынхеэ иимэ операци хэбэ. Энэ врачын хүдэлдэг Уханиин больницада зүүн хүлэйнгөө шэлбын яһа шулуунда бута татуулһан нэгэ шэрэшэн туһаламжа үзүүлэгты гэжэ хандаба. Энэ хуушанай арга тухай газетэдэ уншаһан шэрэшэн хүлөө тайруулхагүйб гэжэ таһа арсаба. Тиигээд энэ аргые хэрэглэжэ аргалхыень гуйба.

Гэмтэһэнэйнгээ һүүлээр 6-дахи үдэртөө больницада асарагдаһан аад, зүүн хүлынь хабадар һахуу болошоһон байгаа. Зүүн хүлэйнь шэлбэ 7—8 сантиметр диаметр шархатай, тэрээнһээнь хухарһан яһаниинь ёдойжо байба. Мүн шархаһаань эдеэрэ, шуһан багаханаар гаража байгаа. Рентгендэ харахада зүүн хүлэйнь шэлбын томо яһан бутарһан, шэлбын бага яһан хүндэлөөшөө хухарһан байба.

Врач Лю Да-фугай энэ хүндэ операци хээд, 3 һара болоод байхада һуулгагдаһан ямаан бургааһанайнь 80 процент яһажаһан байгаа гэжэ элирбэ.

Мүнөө Хитадай медицинын Уханиин больницада энэ аргаар 3 хүн амжалтатайгаар аргалуулагдажа байнхай.

Врач Лю Да-фу мүнөө 58 наһа гүйсэбэшье, энэ аргые бүхы талаһаань шэнжэлхэ, һайжаруулан нарижуулхын түлөө бүхы хүсэеэ гаргана.

—Хитад арад эб найрамдалда дуратай. Харин врачын мэргэжэл илангаяа эб найрамдалда дуратай. Хатуу шэрүүн дайнай жэлнүүдтэ врач болохо гэжэ бүхөөр шиидээ бэлэйб. Дайнда шархатаһан нүхэдэйнгөө ядажа зобожо байхые хараад, хуушанай энэ арга туршажа үзэхэ гэжэ шиидэһэн байгааб, — гэжэ Лю Да-фу хөөрэнэ.

Ойрын хоёр—гурбан жэлэй туршада, бүри богонишье болзор соо үе мүсын орондо ямаан бургааһа һуулгажа, пластическа операци хэхэ техникые шэнжэлэн тодорхойлхо гэжэ шиидэһэн тухайгаа хэлэнэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Советскэ Союз Иран хоёрой хоорондохи харилсаан туша[…]

ТЕГЕРАН, февралиин 11. (ТАСС).. Советскэ Союзай болон Иранай хоорондо хани барисаан болон бэе бэедээ добтололсохогүй тухай договор баталха зорилгоор Иранай шах болон Иранай правительствотай эндэ хэлсээ хэһэн советскэ правительственна делегаци хэлсээе саашадань үргэлжэлүүлгэһээ үрэ гарахаа болёо гэжэ тоололжо байһан тухайгаа Иранай правительствода мэдүүлээ. Юуб гэхэдэ, шахиншахын правительство өөһэдынгөө дурадхаһан проектын ёһоор договор баталхаһаа арсаад, Советскэ Союзда эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй хэлсээ США-тэй баталха тухай асуудалые шиидхэһэн байна.

Иранай талын үүсхэлээр энэ оной январиин 29-һөө хэлсээн эхилһэн байгаа. Советскэ делегаци—СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Семенов, СССР-һээ Иранда байдаг элшэн сайд Н. М. Пегов, СССР-эй МИД-эй Дунда, Зүүн зүгэй оронуудай таһагые даагша элшэн сайд А. П. Павлов гэгшэдһээ бүридэнэ.

Иранай правительствын дурадхаһан договорой проектые Советскэ правительство хүсэдөөр хүлеэн абана гэжэ хэлсээнэй үедэ советскэ делегаци мэдүүлһэн байгаа. Тэрэнэй һүүлээр Иранай правительство өөрынгөө түрүүшын проектһээ арсаад, шэнэ эрилтэнүүдые табиһан, хэлсээе али болохоор унжагайруулха гэжэ оролдоһон байна гээд советскэ делегациин мэдүүлгэ соо заагдана.

Багдадска хэлсээндэ Иранай хабаададаг байһанһаа уламжалан тэрэнэй хэһэн ябуулгануудые, мүн саашадаа хэгдэжэ болохо байһан ябуулгануудые Советскэ Союз һайшаана гэжэ договор соо хэлэгдэхэ ёһотой гээд Иранай правительство баадхалга хэһэн байна. Советскэ Союзда эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн договор ондоо оронтой баталхагүй гэһэн уялга даажа абахаһаа Иранай тала арсаһан байна. Тэрээнһээ байтагай шахиншахын правительство США-тэй сэрэгэй хэлсээ баталхабди гэжэ мэдүүлһэн байха юм.

Советскэ Союз Иран хоёрой хоорондо шэнэ договор баталагдаа һаа, хоёр хүршэ гүрэнэй хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо бэхижүүлхэ, бэе бэедээ һэжэглэлсэхэеэ болихо, хоёр ороной хоорондохи хилэ дээрэ буруу ойлголсооной гараха ябадалые усадхаха хэрэгтэ туһалха һэн, иимэ договор баталхые Советскэ правительство хүсэнэ гэжэ шахиншахта советскэ делегаци Советскэ правительствын, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой даалгабаряар мэдүүлһэн байна.

Советскэ Союз Иран хоёрой хоорондо хани барисаан, бэе бэедээ добтололсохогүй болон харилсаа холбоон тухай договорой советскэ проектые советскэ делегаци шахта дамжуулан үгөө. Энэ проект дотор Иранай проектын олон баримталалганууд хараада абтаһан байна. Тиихэтэй хамта советскэ проект дотор хоёр ороной хоорондо бүри үргэн харилсаа хүгжөөхэ ябадал хараалагдаһан байха юм. Советскэ правительство хадаа Иранай талын һанамжые хүлеэн абахын тулада бүхы юумэ хэһэн байха юм.

Олониитые, хамагай түрүүндэ, Иранай олониитые мэхэлэн маргуулхын тулада шахиншахын правительство хэлсээ хэһэн хэбэртэй болоһон байгаа гэжэ советскэ делегациин мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Советскэ делегациин Тегеранда ошоод байһан түрүүшын үдэр шах Советскэ Союзтай хэлсээ баталхагүй гэһэн уялга хариин гүрэнэй үмэнэ абаа, тиигээд Америкын Холбоото Штадуудтай сэрэгэй хэлсээ баталха хүсэлэнтэй байна гэ[…] римтануудаар баталан тод[…] логдоһон мэдээнүүд Советск[…] вительствода бии гэжэ мэд[…] соо хэлэгдэнэ. Тиимэ болохол[…] Советскэ Союзда эсэргүү […] хэлсээ США-тэй баталха гэжэ[…] най правительство уриди[…] шиидхэһэн байна.

Эдэ бүгэдэ хадаа Иранай п[…] тельство болон шах Советскэ […] тушаа тааруугүй, харша пол[…] ябуулна. Энэнь, хамагай түр[…] Иранда хүндэ хүшэр хойшол[…] байха гэжэ харуулна. Шахинш[…] правительство иимэ ябуулга […] байхадаа, Иран болон Сов[…] Союз хоёрой хоорондохи […] ёһоной харилсаанай саашадаа[…] жаран хүгжэхэ шэнжэтэй б[…] хэрэгсээнэгүй гээшэ гэжэ мэ[…] гэ соо заагдана.

Эдэ бүгэдэ хадаа ямар удха[…] гэхэдэ, шахиншахын правит[…] вын хэһэн ябуулганууд СССР […] хоёрой хоорондохи харилса[…] эрьелтын үе болохо байна. Ю[…] хэдэ, манай харилсаануудые […] жаруулха, эб найрамдал ар[…] хамгаалха хэрэгтэ тааруугүй […] ябуулгануудые Иранай хэжэ […] һые Советскэ Союз хэрэгс[…] гаража шадахагүй гэжэ мэд[…] соо хэлэгдэнэ.

Мүнөө шахиншахын правит[…] во Дүтын болон Дунда […] зүгтэ Америкын эзэрхэг […] римхэй политикые элитээр дэм[…] сэдэг болоо, СССР Иран х[…] хоорондохи харилсаае, мүн […] Дунда болон Дүтын Зүүн зү[…] байдалые хурсадуулхые хү[…] хариин оронуудай эзэрхэг түр[…] хүсэнүүдтэй харилсаа байгу[…] замда элитээр ороо гэжэ ха[…] һан гэршэ болоно гэхэһээ о[…] гоор Советскэ Союз тушаа Ир[…] правительствын хэһэн энэ ха[…] алхамуудые сэгнэхэ аргагүй […] мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

ГДР-эй ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

БЕРЛИН, февралиин 12. (ТАСС). ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгые мүнөөдэрэй газетэнүүд толилоо. Тэрээнь соонь иигэжэ тэмдэглэгдэнэ. США-гэй гүрэнэй секретарь Даллесай Европоор аяншалһанһаа уламжалан, Бонн болон Вашингтондо тон харюусалгагүй мэдүүлгэнүүд хэгдэһэн байна. Эдэ мэдүүлгэнүүдээ зүйтэй зүб хэбэртэй болгохын тулада Германиин Демократическа Республикын болон Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хараа бодол болон дурадхалнууд даншье убайгүйгөөр хазагайруулагдаһан байха юм.

Мэдүүлгэ соо саашань иигэжэ заагдана. Баруун Берлинэй асуудалые амгалан ёһоор шиидхэһэнэй, Германиин хоёр гүрэнтэй эбэй договор батал һанай эсэстэ шахардуу шанга байдал һуларуулхаар, Германи тухай хэлсээ баталжа, Европодохи амгалан тайбан байдал хангахаар дурадхалнуудые Германиин Демократическа Республикын, Советскэ Союзай правительствонууд оруулһан байгаа. Баруун Берлинии өөрын эрхэтэй, амгалан ёһоной город болгохо, энээниие бэелүүлгэдэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие хабаадуулалсаха гэһэн дурадхал хадаа Баруун Берлиндэ хамаатай бүхы асуудал шиидхэхын түлада хэлсээ хэхэ үндэһэ һуури боложо үгэхэ байна.

Хэлсээ хэхээр Германиин Демократическа Республикын, Советскэ Союзай бэлэн байһые баруун оронуудай олон, нилээд нүлөө ехэтэй политическэ ажал-ябуулагшад, уласхоорондын эрхэ ёһоной талаар мэргэжэлтэд, дэлхэйн олониитэ һайшаан дэмжэһэн байха юм.

Германиин Демократическа Республикын болон Советскэ Союзай дурадхалнуудай толилогдоһон сагһаа хойшо немец арад, гитлеровскэ Германида эсэргүү дайнда хабаадалсаһан бүхы гүрэнүүдэй арадууд, дэлхэйн бүхы олониитэ хадаа Германитай эбэй договор баталха тухай, тиигээд Баруун Берлинэй асуудалнуудые шиидхэхэ тухай Бонн болон Вашингтон юундэ тодорхой дурадхалнуудые оруулнагүйб, Даллес, тэрэнһээ захиралта абадаг хүнүүд буу зэбсэгээр заналта хэхэеэ болижо, эбэй конференци дээрэ гү, али ондоо зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ болохоор бодото тодорхой дурадхалнуудые хэзээ оруулдаг болохо юм? гэһэн асуудал улам бүри оролдосотойгоор табидаг боложо байна гэжэ мэдүүлгэ соо саашадаа хэлэгдэнэ.

ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Аденауэр Даллес хоёрой заналтанууд юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, Германитай эбэй договор баталха тухай эбэй конференциие зарлахые буруушаадаг хараа бодолойнь, мүн Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые болюулхые хүсэдэггүй байһанайнь уласхоорондын эрхэ ёһоной талаар үндэһэ баримтагүй байһые харуулна.

Уласхоорондын байдал, мүн эб найрамдалые арадуудай ехээр хүсэжэ байһан ябадал хадаа Германитай эбэй договор баталха зорилгын тон шухала болоһоной, мүн ямаршье арсалтануудай хэгдэбэшье, Баруун Берлин тушаа асуудалай шиидхэгдэхэ байһанай бата найдабари боложо үгэнэ. Энэ зорилготой холбоотой бүхы асуудалнуудые хамаатай бүхы гүрэнүүдтэй хэлсээ хэжэ, эбэй ёһоор шиидхэхын тула Германиин Демократическа Республика саашадаашье ехэ оролдолго гаргаха гээд мэдүүлгын түгэсхэлдэ онсолон тэмдэглэгдэнэ.

XXI съезд Советс[…] Союзай хүгжэлтэ[…] шэнэ үе нээжэ үгэ[…]

УЛАН-БАТОР, февралиин […] (ТАСС). КПСС-эй XXI съезд С[…] ороной хүгжэлтэдэ шанара[…] талаар шэнэ үеые—коммуниз[…] гэн далайсатайгаар байгуулха […] нээжэ үгөө гэжэ МНРП-гэй Ц[…] нэгэдэхи секретарь, МНР-эй[…] нистрнүүдэй Соведэй Түрүү[…] Ю. Цеденбал мэдүүлээ. Тэрэ х[…] МНРП-һээ КПСС-эй съездд[…] һэн делегациие толгойлһон […] МОНЦАМЭ агентствын мэдээ[…] нэй ёһоор, МНРП-гэй делега[…] Улан-Баторта мүнөөдэр бу[…] ерэһэнтэй дашарамдуулагдан […] голой ниислэлэй ажалшадай […] митингын болоходо энэ мэду[…] хэгдэһэн байна.

СССР-эй арадай ажахые […] жөөхэ долоон жэлэй түсэб […] питалистическэ системэтэй […] жэ байһан амгалан ёһоной […] рысөөндөө социализмын н[…] хэрэгтэ шиидхэхы туһа нэ[…] болохо байна. Коммунистич[…] байгуулалтын энэ асари ехэ […] граммые бэелүүлгэ Советскэ […] зай, мүн бүхы социалистическ[…] гериин хүсэ шадалые бүри […] бэхижүүлхэ, социалистическэ […] маар Монголой бүри түргэнөөр […] жэлгэдэ туһалха байна гээд […] Ю. Цеденбал онсолон тэмдэгл[…]

Шэнэ газар элдүүрилгэ[…] ашагта малтамалнуудые бэд[…] хүдэлмэридэнь Монголой Ар[…] Республикада Советскэ Союзай […] һаламжа үзүүлхэ тухай февра[…] 10-да Москвада баталагдаһан […] сээн Монголдо үгаа ехэ удха[…] нартай гэжэ Ю. Цеденбал үгэ […] хэдээ тэмдэглээ. Аха дүүгэй, […] һайхан туһаламжын түлөө КП[…] эй ЦК-дэ, СССР-эй правительс[…] да, бүхы совет арадта Ю. Це[…] бал монгол арадай зүгһөө үнэн[…] хэнэй баясхалан хүргөө.

Бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхаша[…] тай КПСС-эй XXI съездын шии[…] бэринүүд ажалай шэнэ амжа[…] туйлаха хэрэгтэ, орон доторо[…] циализм байгуулгые түгэсхэхы[…] лөө тэмсэлдэ монгол арадые зо[…] жуулна гэжэ митинг дээрэ үгэ[…] лэгшэд онсолон тэмдэглэһэн ба[…]

КПСС-эй XXI съездын түү[…] шиидхэбэринүүдээр Монголой […] хүн зон ехээр һонирхоно, съе[…] шиидхэбэринүүдые хаа хаана[…] шудална. КПСС-эй ЦК-гэй Пр[…] диумэй гэшүүдэй хэлэһэн үгэнүү[…] «Үнэн» газетэ хүсэдөөр толи[…] байһаар. КПСС-эй XXI съезд д[…] Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэ[…] мүн түгэсхэлэй үгые монгол х[…] дээрэ оршуулаад, ном болгон […] нэй хэблэл мүнөөдэр олон тир[…] тайгаар барлан гаргаа.

Хитадта гайхамшагта ойе тэмдэглэнэ

ПЕКИН. Совет-хитадай хани барисаан, харилсаа холбоон болон харилсан туһалалсалга тухай договорой баталагдаһаар 9 жэлэй ойе хитад арад тэмдэглэжэ байна. Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдан Пекиндэ, ороной бүхы провинцинуудай центрнүүдтэ олониитын баярай суглаанууд болоо.

Пекин, Шанхай, Ухань, Шеньян, Баотоу болон бусад олон городуудай Хитад-совет хани барисаанай байшангууд соо, соёл культурын болон амаралтын паркнууд соо, мүн үйлсэнүүдтэ выставкэнүүд, фотовитринэнүүд эдэ үдэрнүүдтэ нээгдээ. Совет арадай экономико болон соёл культурын хүгжэлтын туйлалтануудта, КПСС-эй XXI съездэ, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй асари ехэ түсэбтэ, хоёр ороной арадуудай аха дүүгэй хани барисаан болон нягта харилсаа холбоондо эдэ выставкэнүүд болон витринэнүүд зорюулагдана.

(ТАСС).

Венын пролетариадай февралиин байлдаанай болоһоор 25 жэл гүйсэбэ

ВЕНА, февралиин 12. (ТАСС). Хархис хүсэнүүдтэ болон фашизмда эсэргүүсэн, Венын пролетариадай хэһэн февралиин зэбсэгтэ байлдаанай болоһонһоо хойшо мүнөөдэр 25 жэл гүйсэбэ. Тэгшэ бэшэ, шэрүүн тэмсэлэй үедэ наһа бараһан арадай баатарнуудай дурасхаалые Австриин ажалшад бүхы орон дотороо ажал хүдэлмэреэ табан минутын туршада зогсоожо ёһолон тэмдэглэһэн байна.

Венын түбэй кладбища дээрэ ехэ митинг болоо. Австриин коммунистическэ парти энэ митингые эмхидхээ. Ажалшан арадай хэрэгэй түлөө зоригтойгоор тэмсэһэн аха нүхэдэйнгөө захяа заабаринууд тухай митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд дурдаһан байна.

Редакторай орло[…]
С. БАЛЬЖИНИМА[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00963. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4783.